

В НЬО ЙОРКУ СТРАЙКУ- ЮТЬ 25,000 ПОРТОВИХ ВАНТАЖНИКІВ

Нью-Йорк, Н. Й. — В Нью-Йорку виходить страйк 25,000 портових вантажників, коли голова робітничої спілки Міжнародних Портових Вантажників капітан Вільям В. Вредлі проголосив страйк в 12.01 години перед полуднем дня 6 жовтня. Це вже другий страйк впродовж шістьох місяців в цьому найбільшому порту світу, і він спаралізує в ньому весь рух кораблів, бо не буде кому вилadowувати і закладувати кораблі, які прибувають і відправляються з цього порту. Перші кораблі — жертви цього страйку, це "Квін Мері", власність корабельної лінії Кунарда і "Індепендент", власність Американського Експорту. Сама обслуга цих кораблів мусять мати поміти пасажирів перенести їхній багаж на берег. Страйк проголошено після того, як усі місцеві спілки Міжнародної Спілки Вантажників однодушно голосували за страйком, що не прийшло до порозуміння з Товариством Нью-Йоркських Корабельних Підприємств. Представники корпорацій підприємств заявляють, що кораблі оминатимуть Нью-Йоркський порт і місто матиме мільйонні втрати. Вже тепер деякі кораблі причалюють до інших портів, бо бояться прибувати до Нью-Йорку, де непевна ситуація на робітничому фронті. Робітники від восьмої години ранку 5 жовтня пікетують всі порти причали в Мангеттені, Брукліні, Гобокені, Джерсі Сіті і Порті Ньюарку, так що корабель "Квін Мері", який припливає до Нью-Йорку з 9.45 передполуднем мусять самі причалювати і вилadowувати багаж 1,800 пасажирів. Страйк проголошено тому, що корабельні підприємства не погоджувались підняти

УКРАЇНЦІ КЛІВЛЕНДУ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 60-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

Клівленд, Огайо. — Вслід Огайо одного з країв українських хорів Америки, Українського Народного Хору при ООЧСУ в Клівленді, під проводом проф. Ярослава Барича. Таке містечко на концерті репрезентуватиме п. Юрій Русин, дуже популярний із своїх виступів на зборах представників усіх місцевих і доколишніх відділів УНС був створений окремих Ювілейний Комітет, який очолює головний радник УНС п. Дмитро Шмагала і до якого входять як заступники голови, адв. Омер Малицький і заступниця гол. преде. УНС пані Геневефа Жеребняк, п. Степан Морозович перебуває обов'язки касира а п. Марія Вовчок, Юсип Марцінич, Осипа Олінич і Стела Палівода виконують обов'язки секретарів. Святкування мають свій характер і їх кульмінаційною точкою буде великий Ювілейний Концерт, що відбудеться в неділю, 17-го жовтня о год. 3-й полудні, в репрезентативній великій залі Публік Аудіторіум Гол при Ст. Клер і 6-й вулиці. Програма концерту включатиме виступи таких видатних наших оперних співаків, як сопрано пані Марія Лісогір та баритон Михайло Місєний, обидвоє з Нью-Йорку, як теж виступ відомого вже і поза Клівлендом та стейтом

ДОЛЛЕС ВЕРНУВСЯ ДО ВАШІНГТОНУ

Державний секретар Джон Фостер Доллес (посередній) повернувся до Вашингтону з Лондону, де на конференції дев'ятих держав підписано договір про суверенітет і озброєння Західної Німеччини. На столичному аеродромі привітали Доллеса дотеперішній державний підсекретар Волтер Бедфорд Сміт (справа) та його наступник Герберт Гувер, мол.

ПРЕЗИДЕНТ СЛАВИТЬ ВИСЛІД ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР НАЗВАВ ВИСЛІД ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ "НАЙВИЩИМ ДИПЛОМАТИЧНИМ ПОДВИГОМ НАШИХ ЧАСІВ". ДОЛЛЕС ВЕРНУВСЯ З ЛОНДОНУ У ПІДНЕСЕНОМУ НАСТРОЇ

Денвер. — "Секретар Доллес, співпрацюючи з іншими закордонними міністрами, зробив один із найбільших дипломатичних подвигів наших часів з уваги на можливість того порозуміння для скріплення безпеки, миру й добробуту в Європі, з безперечною користю такого розвитку справ для З'єднаних Держав і для решти світу" — заявив президент Айзенгавер про Лондонську конференцію, яка закінчилася в останню неділю договором 9-ти західних держав про припинення Західної Німеччини суверенітету, дозволення їй озброєння та прийняття до політико-військового блоку з Заходом. "Ми всі маємо підставу тишитися вислідом цієї наради. Показується, що договір, досягнений на Лондонській конференції — коли він буде ратифікований — зберігає найбільш вартість з першого проєкту Європейської Спільноти. Те порозуміння становить очевидний великий об'єктивний скріпіння й об'єднання заходи щодо безпеки західних європейських народів, включно з Західною Німеччиною, як також скріпіння дуже важкого фронту в обороні миру" — сказав далі президент Айзенгавер. Він стверджує одночасно, що безумовно під час тривання Лондонської Конференції, він, президент, стояв у безпосередньому контакті з державним секретарем Доллесом у Лондоні, і так само розмовляв із ним уже телефонічно після повертання Доллеса до Вашингтону. Державний секретар Доллес вернувся з Лондону у знаменитому настрої і негайно після свого прильоту сказав, що З'єднані Держави будуть співпрацювати у практичному виконанні постанов Лондонської конференції, які у великій мірі лежать також в державному американському інтересі. Пригадавши найважливіші точки Лондонського договору, про які він вже вчора повідомляв, державний секретар підкреслює, що в Лондоні самі європейські країни взяли були ініціативу щодо взаємного порозуміння і самі довели до нього. Доллес ще раз висловився за припинення про роллю Англії в новій оборонній системі Заходу. Одночасно з текстом заяви президента Айзенгавера про Лондонську конференцію подано до публічного відома вістку про скликання до літньої резиденції президента Айзенгавера штабу політичних співробітників з Державної Ради Безпеки. Рада Безпеки айшла була два тижні тому. Народа політичних членів Ради Безпеки зійшлася була два тижні тому.

Олександра Шевців трагічно згинула в автові катастрофі

Юнкерс, Н. Й. — Щоденник "Юнкерс Геральд Стейтсман" повідомляє про трагічну смерть 19-річної студентки Олександри Шевців, доньки відомих наших громадян В. С. і М. П. Шевців. Олександра Шевців була членом АФП. Після виборів — в порті Нью-Йорк право закінчувати контракт має тільки спілка Міжнародних Портових Вантажників, яка не є членом АФП.

Ще про трагічну смерть Марії Липовецької

Торонто, Канада. — Трагічна смерть відомої української громадянки, сл. п. Марії Липовецької, дружини сотника Армії УНР інж. Івана Липовецького, яка стала вночі з 24 на 25-го вересня, все ще не сходиться із шпальт місцевої преси. З даліших повідомлень виявляється, що Покида була вбитою не в своїй квартирі, як це початково підозрівали, а на вулиці, коли верталася з праці. Вона вийшла з трамвая на вулиці своєї вулиці і пішла додому. Коли пройшла пів

Два американці втекли до комуністів

Берлін. — Два американці, брати Віліс і Джеймс Старр з містечка Вествіль в стейті Нью-Джерсі, які в таємничий спосіб зникли були з Західного Берліну, виступили на улаженій комуністами пресовій конференції у Східному Берліні з заявою про свій добровільний перехід до комуністів. Джеймс Старр, 30-річний нафтовий робітник, і його 29-річний брат Віліс, електротехнік, прибули до Західного Берліну 2 лютого м. р. і працювали в тамтешній електростанції. 7 вересня вони зникли, а якийсь німець повідомив американській власті, що він бачив, як тих двох американців східно-німецькі поліцейці арештували на автошляху під Берліном. Віліс Старр, з'явившись на пресовій конференції у товаристві східно-німецького комуністичного пресового шефа Фріца Бейлінга, заявив, що газетні віст-

Тіто хоче стати посередником на Сході

Београд. — Югославський президент Тіто заявив, що коли б його попросили, то він не відмовився б посередничати між жидами й арабами у заведенні тринного миру на Близькому й Середньому Сході. Тіто підкреслює, що хоч раніше югославсько-арабські взаємини не були найкращими, проте тепер вони поліпшилися. Нав'язуючи до цього словникової подорожі до Індії і Вурмі, Тіто підкреслює, що єдино ціллі цією подорожжю має бути використання всіх можливостей для

Комуністичний шпигун підбивав безпеку Франції

Париж. — Центральна фігурою в останній шпигунській афері у Франції став французький журналіст Жан Варан, який раніше працював у Тунісі і там познайомився з колишнім генеральним резидентом Тунісії, Жаком Моном, який став секретарем Ради державної оборони у Парижі. Жан Тюрпен і Рокер Лаброс давали інформації Варанові, а той передавав їх до головної квартири комуністичної партії Франції. Варан, що втік був на провінцію, зазнався після свого арештування і склав дуже широкі зізнання, з яких

НЬО ОПУБЛІКУВАВ СПИСОК "ПРИХИЛЬНИХ" І "ВОРОЖИХ" РОБІТНИЦТВУ КАНДИДАТІВ

Вашингтон. — Конгрес Індустріальних Організацій опублікував список кандидатів, на якому подано імена тих сенаторів і конгресменів, які в попередньому Конгресі голосували "за" або "проти" робітничих інтересів. На цьому списку відомі імена шістьох республіканських сенаторів і 104 конгресменів (в тому числі і один демократ), — які голосували проти робітників, а також вичислено всім демократичним сенаторам і 76 конгресменів, в тому числі один республіканець, які прихильно голосували в робітничих справах. Список

Незабаром лікуватимуть атомовими пігулками

Нью-Йорк, Н. Й. — Хемік Комісії Атомової Енергії д-р Вільям Ф. Лібі передбачає, що незабаром лікарі наситять в своїх чечках радіоактивні пігулки, якими лікуватимуть своїх пацієнтів. На цьому в тижневик "Хемікеленд Ендрінг", органі Американського Хемічного Товариства, Лібі вмістив стат-

Наукова конференція канадського відділу НТШ

Торонто, Канада. — В суботу 9-го і в неділю 10-го жовтня відбудеться П'ята Наукова Конференція Канадського Відділу Наукового Товариства ім. Т. Шевченка для відзначення п'ятирічного існування НТШ в Канаді. Конференція відбудеться в "Домі Провісита" в Торонті. Наряди відбудуться на пленумі і в таких комісіях: Історико-Філософській, Математично-Природничій і Лікарській та

13-річний український юнак — із вродженою здібністю до мистецтва

Ст. Пол, Мінн. — Щоденник "Ст. Пол Діспеч" надрукував новину про 13-річного Віктора Наконечного під заголовком "Шкільний хлопець ДіПі із вродженою здібністю до мистецтва". Віктор Наконечний народжений в Україні і разом із своїми батьками Євгеном і Станіславом Наконечними від 1944 року проживав у таборі в Миттенвальді, в Німеччині, а від 1949 року живе в Ст. Полі, Мінн. Джек Вейберг, пише, що здібність до мистецтва Віктор дістав у спадку від своїх батьків, які є архітектами, а при тому ще й малюють. Віктор збудув перше місце на місцевій виставці за шість лівих голів. Професор Міннесотського універ-

В СВІТІ

● Пана П'я XII прийняв, всупереч поради свого лікаря, проф. Рікардо Ліал, 5,000 паломників на збірній аудієнції у своїй резиденції в Кастелі Гандольфі. Пана, який має тепер 71 рік, промовляв до паломників п'ятьма мовами, після чого благословив їх і поцілував рукою у відповідь на овацію збоку паломників.

● Августин Муноз Грандес, єспанський військовий міністр, відвідав з Еспанії З'єднані Держави на 3-тій щорічній відвізній у Вашингтоні і нарад з американськими високими військовими, він вів на огляд найважливіших американських військових споруд.

● Польська еміграція, зосереджена головним чином в Англії, розпочала пропаганду, щоб до розриву системи Заходу прийняти також і ті організовані еміграційні сили зі Сходу Європи, які боються як комуністичних, так і німців. Польська Національна Рада, яка при теперіш-

ній польській кризі, коли власне немає ексильного президента, є керівним чинником на емігранції, насилає 9 державам, що засідають в Лондоні, відповідний меморанд.

● У Дортмунді в Німеччині закінчилися руйнування в підземному коридорі вугільної шахти. Деякі робітники згинувли, а багато інших постраждали.

● На осінні торги в Західному Берліні прибуло впродовж одного тижня 94,000 відвідувачів із Східного Берліну. В останню неділю приїхали 14,000 осіб.

● Два американські воєводи, що вернулись із Чехословаччини, де тримали їх під закладом шпигунства, сповістили в прискореному темпі, що чехи в 10-літньому в'язничстві, якщо вони не виявлять деяких військових таємниць. Чехи найбільше цікавилися американськими атомовими гарматами, які стоять в Західній Німеччині.

Юрій Слободян — чемпіон гольфових кидів

Сонбері, Па. — Щоденник "Сонбері Дейлі Айтем" повідомляє, що 17-річний Юрій Слободян із Гомелє Ворфу здобув чемпіонат у грі в гольфа, яку розіграв гольфові киді, перемігши минулорічного чемпіона Роберта Гардія. Слободян дістав малий золотий трофей за свою

перемогу, а його призвіще вписано на Пам'ятковій Чаші Генрі С. Гілла, яку він уфудував для цього чемпіонату 1936 року. З цього приводу відбувся бенкет Клубу Повітря Соскегенна Велі, в якому брали участь 40 кидів гостей. Юрій Слободян є членом 45 Відділу Українського Народного Союзу.

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATATI	SUBSCRIPTION RATES:
Na рік \$10.00	One year \$10.00
Na шість місяців 5.25	Six months 5.25
Na три місяці 2.75	Three months 2.75
В Джерсі Сіті і закордоном: Foreign and Jersey City Rates:	
Na рік \$12.00	One year \$12.00
Na шість місяців 6.50	Six months 6.50
Na три місяці 3.50	Three months 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОСИЛЕННИЙ ЗАХІД

Коли протоголою Лондонської конференції міністрів закордонних справ дев'яти західних держав, то ніхто не заподіяв, що вона стане "історичною", як це було досі з іншими такого роду міжнародними нарадами. Маючи тому вона готова стати справді "історичною". Лондонський договір підписували старі дипломати (як звідомлюють американські кореспонденти) з великим хвилюванням, у вірі та переконанні, що стала велика подія в історії Європи, і то на шляху її об'єднання. Во тільки через об'єднання можна осягнути під теперішній загрозливий час і властиву цю, до якої змагали в Лондоні, а це — справжню оборону проти совєтської агресії.

Ще може заскоро витягати з цієї великої події якнайбільше висновки. Французький парламент може ще відкинути Лондонський договір, хоч це сумнівне. Французький прем'єр, Мендес-Франс, не буде ним разом "неутралим", а поставити справу так, або ці, себто — або парламент прийме Лондонський договір і він надалі залишатиметься прем'єром або уступає, коли справа буде вирішена негативно. Він також перестеріг французький нарід через радіо з Лондону, що коли б Франція відмовилася від цього договору, то вона стоїтиме одинцем. Отже можна припускати, що Лондонський договір буде таким ратифікований усіма заінтересованими державами.

У Лондоні не заважила так дуже Франція, як Англія, що ринулася на справжній історичний крок, зрезигнувавши з свого 300-літнього "відокремлення" у відношенні до Європи. Як відомо, Англія змагала завжди до такого збільшення сил в Європі, де вона була б рішальним чинником, кидуючи свої сили в той, чи другий бік. Цим разом Англія вийшла в Європу, як один з її чинників, і то таких, що наповняють на її об'єднання. Знов збільшення англійської військової сили на європейській континенті стало для Франції одночасно забезпеченням проти озброєної Німеччини та її доміноції. Заважало тут те і запевнення представників Єдинених Держав, що американські війська залишаться в Європі доти, поки існуватиме загроза.

Але найбільше зискала в Лондоні Західна Німеччина, і то завдяки розумній поведінці канцлера Конрада Аденауера, що поступився Франції в справі контролю німецького озброєння. Німеччина стане тепер суверенною республікою і 15-им членом Північно-Атлантичного Договору, а з весною зможе мати вже свою регулярну армію, яка дійде до 500,000 воїнів і стоїтиме до диспозиції Заходу в його обороні проти Совєтів. Коли б у Західній Німеччині вдерлася надалі така влада, яка є тепер за Аденауера, то вона ще більше зискала, як під військовим, так і під економічним оглядом. Буде ще збільшене і німецьке летунство, зросте німецька фльота. Тільки залишки нацистів можуть спляти цей процес. До того ж, як Німеччина зговориться з Францією, що й щодо Зарської області, то може прийти навіть і кінець традиційній німецько-французькій ворожнечі. Все це події великого значення. Вони перекреслюють у великій мірі останні кремлівські розрахунки, що спиралися на совєтські успіхи, осягнені в Женеві, як і тому, що французький парламент відмовився від дебати над Європейською Оборонною Спільнотою. Але тепер склалося так, що Лондонський договір дає ще більше, як могла дати Європейська Оборонна Спільнота, яка не витягла Англію в Європу так тісно, як це тепер сталося.

У Лондоні державний секретар Доллес поведився дуже коректно. Як тільки прибув, зараз відбув конференцію з французьким прем'єром Мендес-Франсом, що зробило добре враження в Франції. Усі заслухи за успіх конференції приїзду Доллеса британському міністрові закордонних справ Гаслові, а вертаючись до Америки заявив представникам преси, що Лондонська конференція була "історично важливою" і осягнула ті головні цілі, до яких змагали Єдинені Держави шляхом Європейської Оборонної Спільноти.

Немає найменшого сумніву, що успіх Лондонської конференції є також і успіхом закордонної політики президента Айзенгавера та державного секретаря Доллеса.

ТИЖДЕНЬ ПРЕСИ

В днях від 1-го до 8-го жовтня вся Америка відзначала т. зв. Крайовий Тиждень Преси. Багатоомовний з цього приводу лист президента Аїзенгавера, звернений "до газет країн". Президент в своєму листі стверджує:

"Вся нація прилучається до редакторів, видавців і кореспондентів цієї країни у відзначенні Крайового Тижня Преси. Немає більш кінцевої інституції для нашого способу життя, як вільна преса. Вільна преса є першим джерелом сили того уряду. Вона інформуватиме нас, щоб ми могли добре виконувати свої громадянські обов'язки. Вона забезпечує його і вибраних ним представників широким засягом фактів і опінії, що їх повинні обмірковувати всі ті, яким належить на добробут нашої країни. Всі ті, що змагаються за те, щоб Америка була поінформована, можуть мати сатисфакцію із свідомості, що вони дають могутній вклад у справу волі. Вони добре заслуговують на пошану, вдячність і підтримку з боку всього нашого народу".

Так оцінює пресу і її завдання та ролі теперішньої голова цієї країни. Так її розуміє й американський нарід, доказом чого є мільйонні тиражі американських газет, загальна пошана до преси та її працівників. Преса б є співтворцем американського способу життя, американської системи і американського додубоуту. Вже від піонерських часів в кожній області майже в кожній американській громаді найголовнішу роллю грали п'ять осіб: священник, учитель, лікар, редактор, ну й шериф.

З другого боку, американська преса також здалася справу з тих величезних обом'язків і відповідальності, що лежать на ній у вільному суспільстві.

Українська преса в Америці має всі причини пишатись тим, що й вона належить до цієї американської преси, яка заслужила собі таке високе припизнання президента Айзенгавера, що його цілком певно поділяють великі маси народу. Правда, ми належимо до т. зв. "чужої мови" американської преси, але це в нічому нас не дискримінує і не зменшує до нас уважливості з боку уряду й загалу американського суспільства. На це можна було б навести безліч конкретних прикладів і доказів. Українсько-американській пресі відкриті тут усі ті шляхи і можливості, що їх мають і англо-американські газети. А якщо є будь-яка дискримінація, то виключно з нашого власного боку, з боку нашого суспільства та нашого читачського загалу. Бо від такої преси вимагається максимум, при мінімальній увазі до неї. Визьмим малий приклад: "Свобода", проіснувала тут понад 60 років, належить до найстаріших американських газет ("Нью Йорк Таймс" недавно відзначав своє 100-річчя) і вона широко відома в усіх галузях американського уряду та американського суспільства. Очевидно, що її вплив і значення були б куди більші, якби вона могла мати свого постійного представника у Вашингтоні, який міг би користуватись наймодернішими засоба-

ми газетної та кореспондентської техніки, якби міг би видати постійно бодай на восьми сторінках — і багато інших "яків", що перестали б існувати, коли б було здійснене тільки одне з них: якби наш загаль мав зрозуміти до тієї преси та її завдань і допоміг їй здійснити. Тоді на конвенції УНС не відкидали б пропозицію збільшити передплату на "Свободу" до мізерних 60 центів місячно, але встановили б за неї ту мінімальну ціну, яку треба платити за кожну американську газету; наші товариства і організації та підприємства не надсилали б оголошення тільки у випадках, але в своєму власному інтересі давали б їх самі постійно і не з пропозиціями друкувати їх безплатно або майже безплатно, але платили б за них бодай приблизно таку ціну, яку треба платити в англо-американських газетах; кількість передплатників "Свободи" в нашому мільйоновому суспіль-

АНДРЕЙ ЯНУАРОВИЧ ВИШІНСЬКИЙ

"В одному всі делегати Об'єднаних Націй глибоко переконані: що Вишинського, як кожного іншого совєтського делегата, Москва могла б довести до того, щоб він залишився центром уваги всіх учасників і на території ООН про нього складеться погляд, як про щось направду невинне, хоч і перенесе, як про милого старого джентльмена. Люди, які весело підходять до Вишинського, не думають про його життєпис. Можна напевно припускати, що ті, які він вислав на смерть, не вважали його за такого милого джентльмена: не був він також джентльменом у відношенні до румунів і латинів не думають про нього, як про особливу м'яку людину".

Так описує байдужу, а частинно прихильну атмосферу, яка оточує Андрея Вишинського в скляних стінах палати Об'єднаних Націй. А. М. Розенталь, який вісім років працює як кореспондент "Нью Йорк Таймс" при Об'єднаних Націях. Він, приїждяючи до Вишинського, який вісім років є постійним представником СРСР у цій найважливішій міжнародній організації, має масу відомостей про нього. 70-літнього більшовика ніхто не любив. Він тільки подивлявся Вишинського, який це чудом-дивом вдалося Вишинському дожити до нинішнього дня, коли він — логічно беручи — давним-давно повинен був перенестися у вічність. Він же ж не має пролетарських предків, а, напевно, походить із напівшляхетської, напівбуржуазно-американської родини. Його один предок був навіть "бароном священного римського царства", а сам він студіював право і був адвокатом за царських часів. Він зробив теж кардинальний помилку, бо в перших тяжких революційних зорізуваннях на менишників, чого дехто з кремлівських достойників йому досі не забув, судячи з поглядного вислову Молотова, що Вишинський — це "менішовський адвокат". Мало того, він поробив на своїй службі закордонного репрезентанта Совєтів стилі-

сті не виносилася б 20,000, але бодай у нього разів більше; пожегав на пресовий фонд, фундації і т. п. не були б відкинуті і ласкою, але обов'язком і свідомістю. Коли б тільки ці "якви" були здійснені, тоді для самої "Свободи" не існували б жадні "якви", а користь з того для нашої спільноти і для української справи була б незрівнянно більша.

Саме впродовж того місяця, в якому припадає "Крайовий Тиждень Преси", "Свобода" веде свою, ухвалену конвенцією, кампанію за добровільну доплату до передплати та за пожертвування в пресовий фонд, призначений зокрема на відкриття та дальшу розбудову заочитого журналу "Веселка". Наша суспільність, зокрема десятки тисяч членів УНС та читачів "Свободи", мають добру нагоду прилучитись до твердження президента Айзенгавера і виявити "пошану, вдячність і підтримку" своїй рідній газеті.

ки помилок, що кожний з таких промахів був би скрутним кроком до одного закордонного міністра демократичної країни. Напр., він виходив раз із чванливою заявою, що Совєтський Союз зрізав гори й очисив ліси атомовою енергією, — після чого Москва спростувала, що таке користування атомовою енергією це поки що тільки мрія. Зараз після війни він обурив італійських комуністів своїм "двішесуфом", що італійські воєнки — ліпші під час утечі, як під час бою. В 1951 році він дав знамениту зброю в руки американських дипломатів своїм голосним тоді висловом, що — мовляв — він так сміявся, вислухавши американську пропозицію про розроблення, що не міг від сміху спати. Він поставив у надзвичайно незручну ситуацію мадлярський сателітський уряд, коли заявив, що "наші" військові й правничі чинники розглянуть справу збитих над мадлярською територією американських летунів. Він з місяця відкинув американську пропозицію, щоб обидві воюючі сторони в Корей розумілися ще перед міжовою конференцією, — а китайські комуністи дезавували Вишинського й прийняли свою ідею. Але кожного разу після такої компромітаци Вишинський умів якось відкрутитись перед своїми московськими "босами" і втриматися на поверхні.

Правда, він старався всіми силами здобути собі ласку. Проставив до більшовицького руху, він, як адвокат, дав використати себе для ролі прокуратора у масових пресях проти своїх учорашніх приятелів-менишників, виславляючи їх масово на смерть. Знаючи, що він буде "старати" більше, як якийсь дійсний старий більшовик, Москва вислала його в кінці другої світової війни до Румунії, щоб зробив там "порядок" з королем і залишками конституціоналізму. В сядо в нього там комуністів при владі, що більшу чистку перервав Вишинський у Латвії, просто зауважив президента Карліса Ульманіса на Схід і так "переконавши" латиських на-

ХМІЛЬ

(3 життя залишенця)

Ще сл. п. професор Берхтратський вчив мене, що таке хміль. А описав, як я носив на плечах кріса, а на шалці австрійську "ружжу", побачив хміль на Волині. Одне, нас цікавило тоді більше, стовпи та дотри, бо ними скріплювали ми наші стрілецькі рови. По роках тільки врядагоди приходили мені хміль на думку. Коли у Райха, описав в Кларіці та Бізанца на Львівському ринку.

Але доля загнала мене

рід у совєтських благах, що аж 94,8% населення "голосували" за прилучення цієї країни до СССР! Коло 34,000 латвійців Вишинський вислав з легкого соство під кулі або в тундру. Проте не раз Дамокліс мав висів над його головою. Мені знав це, коли, наприклад, в 1949-му році скотався у чеській військовій камері, проголосивши у пресі, що важко хворий на нервовий розлад. Через кілька днів після того, коли, мабуть, дістав вістку, що ситуація в Москві змінилася на його користь, він заперечив, начебто взагалі б не хотів, і вже за місяць став міністром закордонних справ. Правда, після смерті Сталіна дезадовано його заочно на становище заступника міністра закордонних справ.

Вишинський мав в Москві таке довіря, що йому, як мало кому, дозволили підїхати до Нью Йорку з дружиною і донькою. Він почував себе так певно на ньюйоркському ґрунті, що просив Генеральний Секретаріат Об'єднаних Націй не давати йому ніякої особистої охорони. Правда, один совєтський кремльський чоловік ходить за ним, як тінь, але зрештою він не має чого лякатися, бо не є дійсним членом і експонентом Совєтського Союзу: це загальновідома правда, що коли Вишинський "великий" за кордоном, то він є нуль в Москві і не має компетенції ані формувати совєтську закордонну політику, ані приймавати на власну руку будь-які важливі рішення. В усіх, навіть другорядних справах він звертається за наказками до Москви. Він був колись аттракцією на території Об'єднаних Націй в роках, коли був "п'ястком об'єкта", кричав, або солодко сміявся і грав роллю приїзтного старшого пана. Він залишився першорядним промовцем і одним полемістом, але втратив давній темперамент і давню бистроту ума. Він має тепер 70 років і, мабуть, у зв'язку з тим його віком наприкінці попередньої 8-ої сесії Об'єднаних Націй прозалися із ним його куртуазний колега з ОН назвавши, переконаний, що він більше не вернеться.

Однак Вишинський вернувся на 9-ту сесію Генеральної Асамблеї і під диктовку свого зверхника Молотова з Москви має демонструвати тут "міролюбну" політику СССР, наставлену відносно на розкладання Заходу і на шороз дальшу експансію коштам вільного світу. Свої персональні й дипломатичні успіхи він завдячує своєму давньому акторському талантові, що його зберіг по нинішній день.

те придалося б, зима ж бо йде. Може щось із "Зудаку" капне, може на Різдво щось "арбайтсамт" докине і якщо воно буде — поїшають себе заробітчани.

Є різні хмелі. Одні ще з тижня після того, як покинули бляшані на марші, ходять захмелі. А с й такі, що їх "дех" переслідував. От вибрався і цей, що завжди по оселі з палічкою ходив. Взяв виділялу іреську кодру, ще якийсь драгун і поїхав. Обкубував хмільні шульки, дехо бляшанок приїдав. Але прийшов день, коли суспільна опіка "пенсію" видає. Поїхав дех з палічковою додому, забрав гроші і назад на хміль. Іздив наш Палічка щось три дні, на стайках почував без "фєніка" залишився. Забув як називається стайка, село і "його" баввер. Там же, де мешкає, і ледве живий повернувся додому.

Повертались хмелі, і зустріч Палічку Безпалький.

— Пана Палічку, а ви чого не робили далі?

— Е, чого не робив? — і розказав свою пригоду.

— Та я в тім самім селі робив, що й ви, я вас видів, ви мене виділи, було піти до мого, то була б вам сказала, а де я роблю — товкмачив Безпалький.

— Правда, правда — прошепотів Палічка.

В неїлю поїдали Палічка і Безпалький на поїзд і поїхали бляшані мінати.

— І як ви, пане Палічку, могли забути, де ви робили? — Аліт яка зєрвна стайка і тополі коло неї. Та ви ще й голова в нас!

Голова одної української установи...

Василь Бачинський

ДЕЩО НОВОГО З ЛЕТУНСТВА

Президент Айзенгавер недавно сказав, що найкраща оборона нашої держави полягає в здатності її національних сил відповісти агресорів швидким та могутнім протиударом, ніж вслі зрозуміти це сам агресор.

При наявності агресора ябук, що стався в Грошній, може повторитися і в інших точках земної кулі, а тому не дивно, що розробляючи можливість практичного застосування атомової енергії в мирному будівництві, американська наука і техніка рівночасно змушені уділяти багато уваги продуктуванню найбільш ефективного зброї для оборони, як свої батальйони, так і вільного світу. Знаючи, що лише літаки можуть загаятися в глибоке запліла ворога, викликаючи паніку серед населення, руйнуючи промислові об'єкти, комунікаційні центри та зв'язали паралізуючи все життя, — що лише летунство мусить прийняти на себе удар чужих літаків з вантажам атомових бомб, американські військові кола спеціальну увагу звертають на розвиток летунства.

Як і опубліковані оглядення мають ЗДА в цій ділянці?

Потреба у великих летючих для старту та приземлення літаків довгий час творила проблему в масовому використуванні їх морськими збройними силами, бо ж площа літаконосця досить обмежена. Напрвесні 1954 р. Морське міністерство дістало до вжитку двох типів літаків-

винишувачів: The Lockheed XFV-1 та Convair XFV-1. Ці літаки, не потрібуючи спеціальної площі, вертикально злітають в повітря, потім переключаються на горизонтальне положення і летять з дуже великою швидкістю. Перемилюючись, вони знову приземляються у вертикальну позицію і "сїдають" на хвіст. Рівновагу при стоїній літальні на хвості забезпечують чотири ребра, розташовані у формі літери "X". Обидва літаки мають мотори Аллісона, що властиво є турбінами-близькоками з пропелерами, які обертаються в протилежних напрямках. Головна різниця між обома типами літаків полягає в будові крил: The Lockheed має короткі та прями, а the Convair — у формі грецької літери "дельта". Між іншим, над проблемою вертикального старту і приземлення літаків працювали й німецькі вчені ще під час останньої війни, але, як і багато інших чинностей, їх проєкти потрапили до більшовиків. Невідомо, в якій мірі змогли більшовицькі конструктори скористати з цих матеріалів.

В Америці людське життя ціниться дуже дорого. Для того, щоб звести до мінімуму втрати в летунстві під час небезпечних експедицій, американські вчені звернули особливу увагу на конструкцію т. зв. безпілотних літаків. Фірма Мартін Ко з Балтимору будувє літаки-роботи типу бомбовиків ("Матадор" B-61), до вжитку двох типів літаків-

В. Гайдарівський

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

(Оповідання)

(4)

Часом Іванові хотілось побазікати, покартувати і тоді він повертався до свого сусіда, чудесної вдачі людини, полтавця Гніденка. Маленький чоловічок, що його б можна улюбати у дві жмені, худий настільки, що від обличчя залишався самий гострий ніс, сива найкачена щетина всує і борода та сірі жваві оченята, — того тільки й чекав, щоб із кимось поговорити. Він міг цвірінькати, як молоденький горобчик, без кінця, але його мова була безмістовна, одномітна і слухачів на його щетбетання не знаходилося.

— Оце приїду я в своє село, — теренів Гніденко, — а вже спомочіє.

— А може й спитатиме, — сказав Іван, усміхнено дивлячись на завязаного сусіда.

— Підійду я до своєї хати, — він мову Гніденко, — і тихенько отак постукаю у вікно: тук, тук, тук.

— А з хати чийсь голос басом і запітас: „А кого там чорті притаскали?“ — знову втрутився Іван, удавши, як саме гудітиме той бас із хати.

Гніденко аніяк не переймався заввагами.

— Ти слухай, Іване, як воно буде далі. Підійде жінка до вікна, а я й їй і скажу: „Парасочко моя, відкрий двері, це я, Гаврило, чоловік твій“...

І він до найменших подробиць розмальовував майбутню зустріч з дружиною і дітьми, з родичами і знайомими, і все виходило лагідно, пристоно і гарно, і Іванові хотілось, щоб

усе так воно й сталося, як того собі бажав Гніденко, та певно так воно й станеться.

— Я за свою жінку не боюся, — мабуть у відповідь на Іванів натяк, сказав Гніденко. — Якщо жінка любить свого чоловіка, то вона ніколи не зрадить його. А ти, мабуть, за свою жінку боїшся? Не бієся! Вона жде тебе, Іване. Ох, як вона жде. Дні і ночі лічить, коли ти повернешся!

— Жінка не жде мене, — сказав Іван. — Та я й не боюся. Бо я неодружений.

— Та що ти! Не одружений!? — вигукнув Гніденко. Його очі щері були сповнені здивовання.

— Не одружений, дядьку Гавриле. Не встиг.

— Не встиг! Га! Отакі! А як же воно так сталося, що не встиг? — співчуваючи Івановому лиху, бідкався Гніденко.

— Ніколи було, дядьку. То в школі вчився. Там не женячка в голову. А скінчив школу — послався працювати на Урал. Два роки ішав інженером на одній електростанції, в невеличкому містечку. Не містечку, а калабазя. Люди там зілі, як чорти. Ідуть одне одного поїдом. А електростанція це краща. Чистінькою тобі розтеліпаний вітряк. З мене всі жили вимотав. Не знав ні свят, ні видіхних днів. Аварія за аварією. А скінчилось п'ятьма роками. За шкідництво.

— Отакі! — від здивовання ляснув долонями Гніденко. — П'ять років! За шкідництво! А я три дістав був. Теж за шкідництво. За коней колгоспників. Передохли, як мухи восени. Забрали тоді людей з колгоспу більше, як пошло до коней. То й мені три роки дали. Янось витримав. А п'ять не протягнув би. Та це нічого. Адже ми живі, правда? Живі, скажи Іване?

— Живі, дядьку Гаврило. І вже на волі. Додому їдемо, дядьку Гаврило!

— А до кого ж ти їдеш, як жінки не маєш, Іване? Без жінки людина їхати нікуди.

— Не турбуйтеся, дядьку Гаврило. Я маю куди їхати. У мене є батьки, брати, сестри. У Дніпропетровську. Дружина наша родина.

І Федоренко розповідав, як він в таборі, підраховуючи ті дні й години, що ще залишилися йому бути у в'язниці, склав собі план на своє недалеке майбутнє, на перший час, як опиниться на волі. Плану дуже простий і цілком практичний. Полетить Іван додому, тільки додому, в рідне гніздо, де народився він і виріс. Там Івана переддигнуть, позбудуться нужди, що пов'їдалася у шкіру, відквітяться, там він почує, хоч завжди й насмічкуват, але тепле батьківське слово, відчує материнську ласку, братерське співчуття, сестринську опіку. Це все у Івана було природно пов'язане з розумінням волі, як розуміється дерево із шелестом листу, як розуміється квітка з тонкими її пахохатями.

Гніденко уважно слухав і схвально похитував головою.

— Одно мене непокоїть, — казав Федоренко. — Кілька разів писав я з табору, а відповіді не одержав. Може з нашими щось трапилось?

— Не відповіді!? — здивувавшись, промукнув синіми губами Гніденко.

— Не відповіді, дядьку Гаврило. Поки на волі був, то листувався з усіма родичами. А потрапив до табору, то всі, як змовившись, відірвалися мене.

— Того не може бути, — казав Гніденко. — Твої листи в таборі покурли. А дома за тобою і досі тужать.

— Так воно і є, — палко запевняв Гніденко. — Так і є. Їжджай протієсьню до своїх, і побачиш, з якою радістю тебе приймуть. Як блудного сина.

— Справді, я — син блудний. Сім років дома не був.

— Сім років, — повторив Гніденко. — Гарний шматок часу.

— Та й тепер їжджай і оглядайся. Обмеження мало, — додав Федоренко.

— Обмеження — дурниця, — сказав Гніденко. — А куди ж тебе?..

— До Прилук.

— До Прилук. Гарне місто. Махорки там скільки хочеш. Отам уже накурився. Однак, хай вони скажуть ти Прилуки. Вони не втечуть. Паняй протієсьню до своїх. Нехай хоч зашпарі з душі відїдуть.

— І я такої думки, — сказав Іван.

А поїзд грокутів залізничних суглобами і летів на захід. І кожна перебута у вагоні доба майже на тисячу кілометрів наближала пасажирів до їхніх хат.

У перші дні своєї подорожі ці пасажирі, вважали увесь світ за своє подвір'я, а сонце за свою власність і готові були один одного обіймати і на віки-вічні брататися.

Та поволі і непомітно, з кожним днем настрої їхні осідали, як осідає намул в скаламученій риб

„СВОБОДА” КОЖНОГО ДНЯ ПАМ'ЯТАЄ ПРО ВАС; ЗГАДАЙТЕ ХОЧ РАЗ ПРО НЕЇ І ПОШЛІТЬ СВОЮ ДОБРОВОЇЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ПРЕСОВИЙ ФОНД!

Володимир Барангера

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ДО РОЗБУДОВИ „ВЕСЕЛКИ”

Дитячий журнал „Веселка” став дійсністю. Перше його число з'явилося 15-го вересня, друге готувалося на 15-го жовтня. Вже перше число „Веселки” знайшло живий відгук поміж його читачами — дітьми й старшими громадянами. До редакції надійшло багато листів від дітей, їх батьків, від учителів, виховників, місцевих, сільських, навіть від старих віком людей, які малих дітей не мають. Були телефонні, були й усні передавання вранці і завжди про „Веселку”. Поплили перші грошові пожертви на пресовий фонд „Веселки” від дітей, окремих громадян і організацій. Це зацікавлення дитячим журналом показує, що справа має загальногромадське значення.

Всі, що забрали голос у зв'язку з появою „Веселки”, одностайно стверджують, що такий журнал необхідний, що був останній час взятися за його видання, що він у великій мірі сприятиме до скріплення національної свідомості та збереження морального здоров'я нашого молодого покоління, а тим самим до забезпечення майбутнього нації. Хоч автори листів і у своїх передавах про „Веселку” не скривали своїх критичних, зрештою завжди конструктивних і доброзичливих зауважень, всі одностайно позитивно оцінюють ідейну цілеспрямованість, відповідний добір та задовільну літературно-мистецьку, виховну й дидактичну вартість матеріалів, розміщених у „Веселці”. Діти радо читають журнал, навіть вивчають деякі речі

напам'ять, розв'язують загадки, виконують свою радість з появи газетки, ждуть появи нового числа, присилають на пресовий фонд свої дрібні оцінки. Учителі деяких шкіл і курсів українознавства ввели „Веселку” в програму навчання. Деякі радіопрограми включають матеріали з „Веселки” в свої радіомовлення для дітей і ведуть кампанію за підтримкою дитячого журналу. Це свідчить, що редакція й співробітники „Веселки” зрозуміли потребу української дітвори, відчували її бажання та пішли по лінії її зацікавлення.

Коли зміст „Веселки” малі й старші читачі вважають назвагал гарним і цікавим, то їх критичні зауваги стосуються таких моментів, головне зовнішнього характеру, а саме: 1) усамостійнення журналу, 2) ліній якості паперу, 3) малого об'єму журналу, 4) відсутності кольорових ілюстрацій, або принаймні кольорової обкладинки.

Редакційна колегія „Веселки” може взяти на себе відповідальність за матеріали, розміщені в журналі, бо при наявності тих письменницьких сил, які згуртувалися до „Веселки”, можна вже тепер зповнити доброзичливим літературно-мистецьким виховним і дидактичним матеріалом не 8 чи 16, але 24, а навіть 32 сторінки. За цю ділянку праці редакція колегія може прийняти теж позитивну критику читачів, бо вона лежить у межах її спроможності й від неї залежить. Члени редакційної колегії й співробітники роблять усе,

УКРАЇНСЬКІ НОВИНИ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ

Катедра української мови.

Новий відділ УНС.

Берклі, Каліфорнія. — Спільними зусиллями місцевої студентської Громади та теперішнього голови слов'янського відділу при Каліфорнійському Університеті, проф. Вацлава Ладичко, в студентському академічному році розпочинається викладач української мови. В плані програми тільки на перші 2 роки, тобто основи і початкова граматика. Багато енергії приклала секретарка студентської громади Мирослава Томарук та д-р Володимир Гуцул, дослідник історії славянства.

Щоб в існуючих умовах дати нашій діторі якнайкращий журнал. Для тієї діторі вони віддають свої вільні від зарплатної праці на прожиток години, призначені на особисті справи й відпочинок. Але жертовна праця однієї не заступає матеріальних потреб і коштів, зв'язаних з видаванням журналу. І ця друга ділянка — сама основа існування, тобто матеріальна база, об'єм, зовнішня шата дитячого журналу лежать по-за спроможностями редакційної колегії й навіть видавництва. Чому? Про це була доповідь мова в редакційних статтях „Свободи” у межах кампанії за пресовий фонд „Веселки”. Коли по лінії матеріалів, тобто по духовій частині журналу громадянство й читачі можуть мати претензії до редакції, співробітників та видавництва, то по лінії фізичного існування, тобто матеріальної частини, справа має нападати: видавництво й редакція „Веселки” виступають тут з претензіями до громадянства. Ця справа лежить виключно в його руках. Далше існування, усамостійнення, розбудова, технічна друку журналу залежить від громадянства. Тільки про його допомогу, при спільній праці всіх зацікавлених чинників — УНС, видавництва „Свобода”, редакції „Веселки”, читачів і нашої загальної мислі, що справу позитивно розв'язати.

Дехто вважає, що весь матеріальний тягар видання „Веселки” повинен нести У. Н. С. Погляд несумісний: справа виховання молодого покоління — це не лише справа УНС, чи його членства. Це справа всього українського громадянства, і того, що в лавах УНС і того, що поза ним. УНС дав ініціативу й забезпечив „Веселку” початковими фондами, щоб дати громадянству час включитися в акцію пресового фонду дитячого журналу. Якщо ця справа тепер не матиме успіху, справа дитячого журналу могла б бути закопана раз назавжди. Бо хто не взявся б за її реалізацію, без матеріальної підтримки загальної нічого не вдіє. А в тому випадку від громадянства не вимагається багато: бодай по два долари. І цей основний фонд мусиме здобути. Бо коли буде запізню, знову, як уже не раз в подібних випадках, будемо питати: хто винен? На це питання вже сьогодні можна б дати відповідь: винні будемо ми самі!

Спрінгфілд, Орегон. — На зборах місцевих українців створено 255-й Відділ УНСовою і при цьому засновано Братство ім. Симона Петлюри. Головою відділу став Степан Хемич, заступником Василь Рибка, секретарем Людовик Рибка, скарбником Христиня Пашечко, членами контрольного комітету К. Шевченко і С. Сиваченко та Євгенів Шпанік.

У Спрінгфілді, Орегон, також засновано місійний осередок, який зосередив місцевих українців та Української Православної Церкви в Портленді. Орегон, підписався релігійний потреби невеликої громади. Минулого тижня осередок перемінявся на філію Української Православної Церкви в Портленді і обрано управу в складі: голова Петро П. Паламар, секретар Григорій Бражник, скарбник Юрій Скоченко, голова Контрольного Комітету Федір Шпанік, церковний староста, Степан Паламар. Богослуження відбуваються в Спрінгфілді кожної останньої неділі місяця.

Український прапор в державному каледжі.

Корвалліс, Орегон. — Під час відкриття міжнародного тижня, який влаштувалося щорічно, відбулося офіційне й урочисте передавання державних прапорів Японії, Туреччині, Ірану, Сирії, Австрії, Німеччині та Україні, які постійно вишиті в павільйоні націй серед прапорів інших держав, студентів яких прийшли або вчилися в Орегон Стейт Каледжі. Під бурхливий оплески святоїх зборів приблизно 4.000 студентів, український прапор передав студент політичних наук Степан Хемич, на руки президента каледжу, д-ра А. Л. Странда. При тій нагоді передано також англійський прапор про Україну для бібліотеки каледжу. Книжки ці передали центральні Українські Конгреси Конгресу Комітету Америки. Кошти на виготовлення прапору дала українська православна громада в Портленді, а прапор виготовила операція „Базар” у Філадельфії. В програмі тижня були чотири доповіді про Україну та три 15-хвилинні радіопередачі на тему „Україна в сучасному й минулому”, що їх викладав студент „мастер оф савенс” у класі природничих наук і держави Аполітарій П. Данилюк за прапро „Кінь Валдай”. Як урочисто. Нью-Йорк, А. П. Данилюк був студентом університету в Сиракузах, де здобув ступінь „бachelor” а, а опісля вивчав географію в Орегон Стейт Каледжі.

Хроніка Портленду.

Портленд, Орегон. — При 92 Відділі УНС в Портленді існує Братство ім. Івана Франка. Цей відділ нараховує приблизно 25 членів. Головою відділу є Володимир Бельський, секретарем Софія Пелех, 3 ініціативні члени відділу для 3 жовтня (у неділю) після Богослуження в Українській Православній Церкві в залі церкви відбулася академія в честь патрона братства, Івана Франка.

Спільними силами місцевих українців створено тимчасовий комітет, який веде підготовку для заснування в Портленді відділу УКА.

Богослуження і памахида у пам'ять Симона Петлюри і Євгена Коновальця відбудуться 23 травня о. Іван Гончарів, парох Української Православної Церкви в Портленді, змістовну та цікаву доповідь про життя Головного Отамана вголошені учасники: Володимир Змагаль, Іж. Недай, який опісля ознайомилися присутніх з рідкісними пам'ятками тієї доби, які йому пощастило вивести з собою за кордон.

Дещо нового 3 ЛЕТУНСТВА (Закінчення зі стор. 2-ої)

Жалібною Академією, на якій промовляли представники літотів, лотів та естонців, і представник від хворого послика міста Фреда Патерсона, коміонер Брід, відзначено 21 червня 20-літню годову в Україні. Ухвалені під час академії резолюції віднесені до Конгресового рекорду на пропозицію незалежного сенатора із Ореґону, Бейна Морса. Нав'язано зв'язки з представниками національних груп поляків і чехів.

Українська православна громада в Портленді.

Вже два роки існує в Портленді українська православна громада, біля якої згуртувалося все тутешнє українське життя. Настоятелем Церкви є енергійний та ще молодий ніком о. Іван Гончарів. За місяць другого і останньої неділі кожного місяця, Богослуження відправляються щонеділі, починаючи з 10-ї години під ч. 3830 на Сант Іст 62-й Евно. Українська громада просить побудувати власну церкву. Дуже прихильно до українців ставляться місцеві сирійські групи, які, не маючи власного священника, передали церкву для безкоштовного користування українцями. Члени сирійської групи часто відвідують Богослуження в українській церкві. Нещодавно перебрали першину управу. Головою її став Волтер Новелл, секретарем Маккар Хелстис, скарбником Іван Воронсберг, головою Контрольного Комітету Іосиф Свічкар. При церкві існує гарний хор.

В плані ще одна місійний осередок.

Сіатл, Вашингтон. — Захоплена чисельно невеликою українською громадою в Сіатлі та Української Православної Церкви в Портленді тут засновується місійний осередок. Богослуження відправляються в Сіатлі кожної другої неділі місяця в приміщенні місцевої грецької православної церкви.

В минулому році в Сіатлі засновано відділ УНС і Братство ім. Тараса Шевченка. Головою відділу є п. Демко і секретарем п-н Шевченко.

Шийдкорученко.

Українська Література Мистецького Клубу

Нью-Йорк. — 3 Літературно-Мистецького Клубу повідомляють, що в наближені п'ятницю, для 8-го жовтня, там відбудеться доповідь проф. Володимира Січинського на тему: „Соборницька діяльність гетьмана Івана Мазепи”, з нагоди 250-річчя об'єднання Правобережжя і Західної України українськими військами. Початок доповіді о год. 7:30 ввечері.

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ” ДОПОМОГТИ НАШОМУ НАРОДОВІ ТА ЙОГО ЗМАГАННЯМ ПЕРЕШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВОЇЛЬНУ ДОПЛАТУ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ПРЕСОВИЙ ФОНД!

Вже вийшов друком роман знищеного більшовиками визначного українського письменника ВАЛЕРІЯНА ПІДМОГИЛЬНОГО

МІСТО

Цю книжку під Совстами давно заборонено, як твір „буржуазно-націоналістичний”. Прочитайте її — і довідаєтесь, як жив Київ у 20-х роках і як сприймав його вихідень із села, головний герой цього надзвичайно цікавого роману.

ЦІНА \$2.50
Замовлення з належністю слати: „СВОБОДА” — Р. О. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЛІНАР Д-Р ІВАН СКРИПУХ

Дипломований в Гайдельберг (Німеччина) і Канаді, лічить загальною всією недуги, внутрішні, жіночі (акушер) та хірургічні забіги, відчиняє і веде

ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ в БРАНТФОРД при вул. 12 PALMERSTON AVE. (при Брант і Пальмерстон). BRANTFORD, ONT., CANADA. Тел.: 3-1454
Приймає в год. 2-5 і 7-9 та за телефонічним повідомленням.

ВИНОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи” та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка”.

Список ч. 3	
Ада Михайло Пидан	\$ 10.00
Генерал Жеребчик	10.00
Д-р Володимир Галан	10.00
Петро Кучина	10.00
Степан Куропас	10.00
Тарас Шинкула	10.00
Дмитро Шинкула	5.00
Володимир Косар	5.00
Анна Чопок	5.00
Іван Кокоський	5.00
Володимир Дідик	5.00
Василь Гузар	5.00
М. Дависка	5.00
Данило Слободан	5.00
Д-р Ярослав Падок	2.00
М. Білан, Нью-Йорк	2.00
Ю. Дран, Ірі, Па.	2.00
В. Нальмакко, Філадельфія, Па.	2.00
А. Домарський	1.00
М. Янович, Вільямсбург	0.90
Разом	\$111.90
Разом досі вплинуло на фонд „Веселки”	\$320.11
Разом досі вплинуло на фонд „Свободи”	\$332.01

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й. УВАГА! Управ Т-ва „КУЛЬТУРА” (457 Відділ УНСовою) в НЬО ЙОРКУ

повідомляє всіх членів Т-ва, що на своєму засіданні дня 2-го жовтня 1954 р. одностайно прийняла внесок фінансового секретаря п. О. Литвиненка кооптувати п-ю Надію Литвиненку в характері заступниці фінансового секретаря. В зв'язку з цим закликається тих членів Відділу, що до цього часу послали свої вклади поштою, переслати їх далі на адресу:

Mrs NADIA LITWYNENKO
56 East 4th Street, New York 3, N. Y.

Члени, що надалі бажають особисто виплачувати свої вклади, можуть те зробити кожної п'ятниці від год. 7 — 8 ввечора в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клубу, 149 Друга Евно в Нью-Йорку на руки пані Надії Литвиненко. Також можна буде відібрати також членські квитки.

В. Кіна, голова; І. Керницький, м. голова
О. Литвиненко, фін. секр.; О. Теревус, рек. секр.; П. Григорович, касієр.

Ще про „ПУ-ГУ”

В травні ц. р. я, на власне бажання, всі справи представництва „ПУ-ГУ” на американському континенті передав п. Викторові Дариницькому. Ми підписали разом відповідний АКТ (в трьох примірниках). Надалі, отже, не беру на себе ніякої відповідальності за долю цього „магазину”.

А щоб уникнути всяких непорозумінь, подано наступне: від Видавництва „ПУ-ГУ” я одержав книжок на суму \$160.70. Продано з них на суму \$19.90. Решту книжок — на суму \$140.80 — я передав за списком новому представникові.

Інкасація за станом на 29 травня 1954 р.:	
Книгарня АРКА, Торонто:	\$104.50
Колпотор А. Кобаса, Честер	3.37
Колпотор Р. Коцки, Рочестер	2.16
Колпотор Д. Лисенко, Мінеаполіс	28.20
Колпотор М. Войтович, Ютіка	2.16
Пресфод (кращинія „Фортуна”)	1.00
Разом — за книжки та журнали — я винен за станом на 29 травня ц.р.:	\$140.80
Виданництво \$382.10. Сплачено раніше \$78.60. Пересладо до В-ва (В. Дариницького та С. Шадківського-Дариницького) 17 травня ц.р. \$250.00. Отже, разом пересладо до В-ва \$328.60. До сплати належить \$53.50. Ці гроші я заплачу, одержавши розписку, при передачі справ новому представникові В. Дариницькому. 6 червня я ще одержав від кількох передплатників \$22.50, які я передав наступникові. Також я передав список редакцій та установ, яким безкоштовно надіслав „ПУ-ГУ” ч. 1, 2, 3. Всі адреси передплатників, колпоторів, книгарень та листувальників з ними передано. Передав я і рахунки від часописів „Свобода” й „Америка” за друковані рекламні оголошення „ПУ-ГУ”.	

15-го вересня, 1954. Іван МАНІЛО.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР КНИЖОК в книгарні Видавничого Товариства „КНИГОСПІЛКА”

твори сучасних письменників і класиків, наукові праці, різні підручники та гарний вибір дитячої літератури.

Серед них і такі:	
Повна збірка творів Леся Українки	\$24.00
Кобзар Т. Шевченка 1, 2 та 3 томи (з 4-ох томного академічного видання) за том по	6.50
Велика історія України видання Тиктора	12.00
Українсько-англійський словник Подвезька	5.00
Англо-Український словник Подвезька	4.00
Православний словник Голоскевича	4.50
та багато інших.	

Гуртовим відборам комерційна знижка. Бібліотекам, громадським організаціям і установам, а також окремим особам, при закупі на більшу суму, знижка ціни і, в разі потреби, кредит зі сплатою невеликими тижневими ратами.

Вимагайте каталога „Книгоспілка”. Замовлення поштою й особисто на адресу: KNYHO-SPILKA PUBLISHING CO. 68 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Увага! Клівленд, О., і Околиця! Увага!

Оцим запрошуємо Членство і ВШ Українське Громадянство стейту Огайо на

ВЕЛИЧАВИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

60-річчя Українського Народного Союзу найстаршої організації в Америці, який влаштовують

ВІДДІЛІ СТЕЙТУ ОГАЙО

В НЕДІЛЮ, 17-го ЖОВТНЯ 1954 Р.

о годині 3-ій наполодні

ПАБЛИК АУДИТОРИУМ МЮЗІК ГОЛ St. Clair cor E. 6th Street, Cleveland, Ohio.

В програмі беруть участь: Укр. Народний Хор при ООЧСУ під проводом проф. Я. Барича; МАРИЯ ЛИСОВИЧ — відомий артистка з опери Нью-Йорк Ситі Опера Компані; МИХАЙЛО МІНСЬКИЙ — співак-баритон (зараз запрошений до Філадельфійської опери „Діа скля”); ЛІДІЯ КАРАВОНІЧ — відомий піаніст; ГРИГОРІЙ РУСИН з групою талановитих українських народних танців, знайчик з попису своїх виступів в Клівленді й околицях. На головну бексиди запрошено Голову, Предсідника УНСовою ДМИТРА ГАЛІЧИНУ. Запрошено державних американських мюжиків: Френк Г. Лауші, губернатор стейту Огайо; Томас Бурке, Сенатор Огайо; Майкл А. Фіган, Конгресмен; Францес П. Болтон, Конгресмен; Антоні Г. Селебрізе, Майор Клівленду.

Ціна квитків лише \$1.25.

Для дітей вище 10-го років вступ вільний. Чистий дохід призначений на Пам'ятник Леся Українки в Куявському Городі і на Т-во „Рідна Школа”.

Просимо взяти численну участь. Ювілейний Комітет.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ П ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

12-й ВІДІЛ ООЧСУ та ОСЕРЕДОК СУМА ім. Л. УКРАЇНИН в ДЖЕРЗІ СІТІ запрошують Українське Громадянство та Членів на

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ 3 ТАЦІЯМИ

В СУБОТУ, 9-го ЖОВТНЯ (October) 1954 Р. в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ 181-183 Fleet Street, Jersey City, N. J.

Оркестра п. Б. ГІРНЯКА. Смайний буфет. Початок о год. 7:30 веч. Вступ \$1.00. За гарну забаву та несподіванки ручить — Комітет.

Завтра появиться оголошення цін

Фірма П. СТАСЮК

124 First Avenue, New York, N. Y. (Між 7-8 вулицями)

Повакаційні ціни на різні м'яси та товари власного виробу. Слідкуйте за оголошеннями ФІРМИ СТАСЮКА в „Свободі”.

Завтра появиться оголошення цін

Фірма П. СТАСЮК

124 First Avenue, New York, N. Y. (Між 7-8 вулицями)

Повакаційні ціни на різні м'яси та товари власного виробу. Слідкуйте за оголошеннями ФІРМИ СТАСЮКА в „Свободі”.

PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ни, _____

XXIII. ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЯКА ВІДБУЛАСЯ В СТОЛИЧНОМУ МІСТІ ВАШІНГТОНІ В ГОТЕЛІ СТАТЛЕР (WASHINGTON, D. C., HOTEL STATLER)

(ДОСЛІВНИЙ І ПОВНИЙ ПЕРЕВІТ КОНВЕНЦІЇ ЗАПИСАНИЙ НА 19 КРУЖКАХ „ТЕЙП-РІКОРДЕР“, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ В АРХІВІ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНС ПРИ 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.)

(4)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМПІ

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу, вибрана на 22-й конвенції в Клівленді, Огайо, укомплектувалася як слідує:

Дмитро Капітула, президент; інж. Степан Куропас, місто-предс.; Володимир Гриняк, секретар; інж. Володимир Косар і д-р Амброз Кібісей, члени Комісії. За час 4-літньої діяльності, Контрольна Комісія переводила раз в рік контролю майна, діловодства і організаційного життя У. Н. Союзу, здавала звіти з тих контроль на Річних Зборах Головного Уряду та поміщувала свої звіти у „Свободі“.

Останню контролю за 1953 рік і сумаричну перед-конвенційну контролю для 23 конвенції переведено в березні 1954 року вже без головної контрольного бл. п. Дмитра Капітули, бо він умер дня 26. грудня 1953 року. Місце передсідника обняв місто-предсідник інж. Степан Куропас.

Цей окремий сумаричний звіт для 23 конвенції, що обнімає останню каденцію років 1950—1953, Головна Контрольна Комісія представляє як слідує:

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ

Рекорди гол. секретаря вказують, що рух членства в У. Н. Союзі за час 4 років був такий:

Рік	1950	1951	1952	1953
Прибуло в 1950 р.	41,285	3,855	1,658	5,611
" 1951 р.	14,122	2,531	1,739	4,270
" 1952 р.	14,212	1,556	1,148	2,704
" 1953 р.	570	1,157	1,727	

Разом старших членів 49,807, „ 20,414, „ 70,221. Активних членів в У. Н. Союзі 70,221, а неактивних 1,732, разом всіх членів 71,953.

З цього виходить, що за останні 4 роки У. Н. Союз збільшився на 8,512 повнолітніх членів та на 5,700 дітей. Разом У. Н. Союз збільшився на 14,212 членів, коли брати під увагу, що з кінцем 1949 року У. Н. Союз мав 56,009 членів, а з кінцем 1953 р. цей число становить 70,221.

У. Н. Союз має 499 відділів, з того 42 відділи в Канаді. Ці відділи є розміщені в таких містах:

Аризона	1	Нью Йорк	78
Каліфорнія	2	Норт Дакота	1
Колорадо	1	Огайо	28
Коннектикут	21	Орегон	1
Делавер	2	Пенсильванія	109
Дистрикт оф Колумбія	1	Род Айленд	7
Флорида	1	Тексас	1
Іллінойс	29	Вірджинія	1
Індіана	6	Вашингтон	2
Кентукі	1	Вест Вірджинія	4
Мериленд	7	Висконсин	2
Массачусеттс	13	Вайомінг	1
Мічиган	13	Альберта, Канада	1
Міннесота	3	Британська Колумбія, Канада	1
Міссури	1	Манітоба, Канада	1
Монтана	1	Онтаріо, Канада	28
Небраска	2	Квібек, Канада	1
Нью Гемпшир	1	Саскачеван, Канада	3
Нью Джерсі	60		

Разом відділів 499

Число членів в поодиноких класах забезпечення та сума їх забезпечення:

У старім роді забезпечення членів	214 на \$ 181,760
В забезпеченні до 70 року життя	708 502,000
В забезпеченні на 20 „паймент лавд“	15,703 11,498,500
В забезпеченні на 20 „ендамент“	10,878 7,550,500
В забезпеченні на ціле життя для нових членів	11,474 7,973,476
В забезпеченні на ціле життя для старих членів	10,266 8,696,960
В забезпеченні „Р-85“	245 181,500
В забезпеченні „Е-85“	319 255,500
Разом	49,807 \$36,838,176

Молодечий Департамент:

У першій класі до 18 року з дітей	3,188 на \$ 1,594,000
У другій класі до 70 року	725 284,907
У третій класі до 16 р. „ендамент“	2,009 200,900
У четвертій класі 4Р \$ 250	193 48,250
У четвертій класі 4Р \$ 500	3,983 1,991,500
У четвертій класі 4Р \$1000	1,766 1,766,000
У п'ятій класі 5Е \$ 250	300 75,000
У п'ятій класі 5Е \$ 500	4,781 2,390,500
У п'ятій класі 5Е \$1000	1,708 1,708,000
У шостій класі 6С \$ 500	1,137 568,500
У шостій класі 6С \$1000	624 624,000
Разом	20,414 \$11,231,557

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСИРА

(СТАРШИХ ЧЛЕНІВ)

Рік	1950	1951	1952	1953
ПРИХІД:	\$1,944,623.82	2,316,456.10	2,334,985.07	2,809,330.25
РОЗХІД:	\$2,015,177.35	2,312,163.82	2,345,345.28	2,801,719.14
Разом	\$9,405,395.24			\$9,474,405.59

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1949 року осталася	\$ 346,032.40
Прихід за чотири роки (1950—1953)	9,405,395.24
Разом	\$9,751,427.64
Розхід за чотири роки (1950—1953)	8,474,405.59
Готівка з кінцем 31. грудня 1953 р. осталася	\$ 277,022.05

БІЛАНС.

Стан чинний:	Стан довший:
Готівка	\$ 277,022.05
Моргеджі	579,379.02
Вонди	11,742,330.38
Позички членам	311,387.69
Реальності	299,881.37
Друкарня	10,543.79
Разом	\$13,220,544.30

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Майно старших членів з кінцем 31. грудня 1953 р. — \$13,220,544.30
Майно старших членів з кінцем 31. грудня 1949 було 10,048,866.06

Чистий приріст мистку старших членів за чотири роки (1950—1953) — \$3,171,678.24

Рік	1950	1951	1952	1953
ПРИХІД:	\$262,127.76	359,896.89	367,734.69	463,750.03
РОЗХІД:	\$275,688.73	359,812.34	351,495.77	473,787.14
Разом	\$1,453,509.34			\$1,457,093.80

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ.

Готівка з кінцем 31. грудня 1949 була	\$ 43,057.82
Прихід за чотири роки (1950—1953)	1,453,509.34
Разом	\$1,496,567.21
Розхід за чотири роки (1950—1953)	1,457,093.80
Готівка з кінцем грудня 1953 р. осталася	\$ 39,473.35

БІЛАНС.

Стан чинний:	Стан довший:
Готівка	\$ 39,473.35
Моргеджі	50,029.38
Вонди	1,934,145.38
Позички членам	5,185.26
Разом	\$2,037,833.34

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Масток Молодечого Департаменту У.Н.С. з кінцем 31. грудня 1953 р. — \$2,037,833.34
Масток Молодечого Департаменту У.Н.С. з кінцем 31. грудня 1949 р. був 1,118,191.03

Приріст мистку Молодечого Департаменту У.Н.С. за чотири роки (1950—1953) — \$919,642.31

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА

Майно старших членів з кінцем 31. грудня 1953 р. — \$13,220,544.30
Майно Мол. Департаменту з кінцем 31. грудня 1953 2,037,833.34

Разом \$15,258,377.64

Майно старших членів і Мол. Деп. з кінцем 31. грудня 1949 року було 11,167,057.09

За чотири роки (1950—1953) збільшилося майно УНС \$ 4,091,320.55

ЗАГАЛЬНЕ МАЙНО У. Н. СОЮЗУ С РОЗМІЩЕННЯ В ТАКИХ МІСТАХ:

Готівка	\$ 316,495.40	2.07%
Моргеджі	635,408.38	4.18%
Вонди	13,676,478.76	89.63%
Позички членам	316,872.94	2.07%
Реальності	299,881.37	1.97%
Друкарня	10,543.79	0.08%
Разом	\$15,258,377.64	100.00%

Згідно з банківськими книжками і банківськими прказами готівка знаходиться в банках, котрі подано в цьому звіті.

Bankers Trust Co., New York, N. Y. — \$ 3,161.46
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J. — 87,838.68
First National Bank, Jersey City, N. J. — 24,080.54
Guaranty Trust Co., New York, N. Y. — 59,359.98
Hudson County National Bank, Jersey City, N. J. — 27,259.36
Living Trust Co., New York, N. Y. — 22,494.52
National Newark & Essex Bank Co., Newark, N. J. — 2,109.88
Public National Bank & Trust Co., New York, N. Y. — 26,461.28
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont. — 22,038.29
The Home National Bank, Ellenville, N. Y. — 9,128.38
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. — 29,178.79
Trident Saving & Loan Ass'n, Chicago, Ill. — 5,138.43
Ukrainian Savings Co., Cleveland, Ohio — 6,254.83

Разом \$316,495.40

Моргеджі: З кінцем 31. грудня 1953 року є інвестовано в моргеджах \$638,408.38, а то значить моргеджі \$607,431.47 і моргеджі Федеральної Мешк. Адм. (F.N.A.) на суму \$30,976.91.

Інвестиції в бондах:

Бонди	Злучених Держав	Book Value	Par Value
Бонди Злучених Держав	\$2,104,250.00	\$2,104,250.00	
Бонди Канадські	262,889.86	260,000.00	
Бонди стейтів Злучених Держав	473,500.82	465,000.00	
Бонди провінцій Канади	742,930.89	751,000.00	
Бонди муніципальні	783,805.12	783,000.00	
Бонди залізничних компаній	982,266.66	995,000.00	
Бонди публічної власності	8,129,895.27	8,016,000.00	
Бонди індустриальні Зл. Держав	75,776.25	75,000.00	
Бонди індустриальні Канадські	121,640.89	120,000.00	
Разом	\$13,676,478.76	\$13,569,250.00	

Усі бонди знаходяться під опікою Комерс. Трест К. Н. Джерзі.

Позички членам:

Грамоти членів У. Н. Союзу є обдовжені на суму \$316,572.94

Реальності:

В реальності інвестовано суму \$299,881.37. Всіх реальностей є чотири. Дім У. Н. Союзу обнімає суму \$80,750.00. Для апартаментів разом на суму \$88,000.00 і реальності в Кергонсоні, Н. Й., обнімає суму \$151,131.37.

Друкарня:

Машини в друкарні У. Н. Союзу обдовжені сумою \$10,543.79.

ЗІСТАВЛЕННЯ БАЛАНСУ І АКТИВ.

Баланс старших членів і мол. департаменту	\$15,258,377.64
Актив не втягнений до загального майтку:	
Відсотки платні на моргеджах в 1954 р. \$ 4,092.67	
Відсотки платні від позичок на членських грамотах в 1954 р.	6,917.27
Відсотки платні на бондах в 1954 р.	111,363.60
Довідки за праці і друкарні в друкарні „Свободи“	8,317.67
Залеглі місячні вкладки з відділів	17,801.54
Разом не втягнені активи	148,122.85

Разом усі фонди і не втягнені активи — \$15,406,500.49

Залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1953 року, а не були, виносять суму \$17,120.66.

Види:	Сума:	Види:	Сума:
12	\$ 63.64	440	\$ 7.15
61	76.18	443	41.11
94	4,032.71	447	55.97
110	22.87	452	93.18
143	258.75	456	233.97
194	2,443.32	463	20.61
251	459.25	464	310.37
341	1,029.76	468	168.86
359	76.65	469	484.85
415	35.68	480	41.77
418	25.29	484	639.93
419	48.48	496	64.73
420	8.63	499	45.42
432	5,535.39	500	242.82
439	533.18		
Разом	\$17,120.66		

Замітка: Контрольна Комісія стверджує, що залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1953 року, були виплачені в місяцях січні, лютий і березні 1954 року.

Невиплачені померті заборги і єндвент.

З кінцем 31. грудня 1953 року осталася 8 невиплачених помертих заборг на суму \$3,095.77 і 24 виплатних єндвент на суму \$4,433.85. Померті заборги невиплачено досі з браку відповідних документів потрібних до виплат, а єндвент невиплачено через брак членських грамот.

В загальній сумі майна У. Н. Союзу є втягнені 230 невиплачених сирітських частин разом з відсотками на суму \$100,844.96.

Процентно приходи з інвестицій майна У. Н. Союзу були такі: 1950 року 3.03%, 1951 року 3.04%, 1952 року 3.07%, 1953 року 3.06%.

Смертність членства У. Н. Союзу була така: 1950 року 70.9%, 1951 року 68.6%, 1952 року 63.3% і 1953 року 64.6%.

Оцінка членських грамот була така: 1950 року 128.0%, 1951 року 127.7%, 1952 року 127.6% і 1953 року 127.5%.

Обчислення резерви і оцінку грамот зладжено на основі трьох відсотків від інвестицій У. Н. Союзу.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

Рік	1950	1951	1952	1953
ПРИХІД:	\$125,203.38	161,218.54	184,933.40	183,078.56
РОЗХІД:	\$129,481.87	157,270.97	189,844.11	191,083.14
Разом	\$654,433.88			\$667,660.09

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ.

Готівка з кінцем 31. грудня 1949 року осталася	\$ 6,377.09
Прихід за чотири роки (1950—1953)	654,433.88
З переносу на закупку машин	10,000.00
Разом	\$670,810.97
Розхід за чотири роки (1950—1953)	667,660.09
Готівка з кінцем 31. грудня 1953 року осталася	\$ 3,150.88

Загальна сума є вже включена до адміністративного фонду і є зачислена в загальному майні У. Н. Союзу.

Трьох членів ексекютиви і робітників зайняли в канцелярії У. Н. Союзу і в адміністрації „Свободи“ є бондовані кожний по \$25,000, крім головної касира, що є бондований на суму \$75,000. Бонд є в руках головної контрольної комісії.

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу на закінчення свого урядовання за останні 4 роки стверджує, що все мало повну кооперацію підчас свого урядовання в осідку організації з боку Ексекютиви. Майна У. Н. Союзу є інвестоване в добрих бондах і моргеджах, діловодство є ведене візриво, а організаційне життя вказує дальший чисельний і фінансовий зріст та здорові тенденції до дальшого розвою і доброї будучності У. Н. Союзу.

Степан Куропас, президент
Володимир Гриняк, секретар
В. Косар, член Комісії
Д-р А. Т. Кібісей, член Комісії

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ІНЖ. СТЕПАНА КУРОПАСА

Вп. Пані і Панове Делегати!

Від минулої конвенції в Клівленді до нинішньої 23-ї конвенції в столиці Америки, Вашингтоні, я, як головний контролер Українського Народного Союзу, згідно зі статутом виконував обов'язки, зв'язані з тим урядом. Разом з іншими контролерами раз на рік перевіряв я майно, діловодство і організаційне життя УНСОУ, про що Головна Контрольна Комісія давала свого часу звіт у „Свободі“. Про діяльність контролера нема більше що й писати, бо вона охоплена звітами Головної Контрольної Комісії УНСОУ, як окремого статутного тіла.

Окремим розділом, є моя діяльність як головної урядника УНСОУ в місті мого перебування. Тому, що будучність кожної організації лежить в її зрості і розбудові нових кадрів, я дбаю про те, щоб УНСОУ ріс чисельно. Тому, що ріст і сила УНСОУ лежить у взаємній толеранції, і тому, що організація нових членів легко переводиться у прихотий атмосфер

треба зазначувати, а тим не багатьом десяткам, що довгими роками, починаючи від сл. п. о. Григорія Грешки, а тепер д-ра Луки Мишуги — держали високо прапор боротьби і змагалися виконувати повелення українського народу в органі Українського Народного Союзу „Свободи“. Треба зазначувати і тим Головним Урядникам, яких очолювали, починаючи від сл. п. Дмитра Капітули, а тепер Дмитра Галичнина. Треба зазначувати й багатьом безіменним, які довгими роками ту працю переводили на місяць серед наших організаційних громад.

Ступаючи в 61 рік свого існування та праці, Український Народний Союз, наймогутніша установа нашого народу, повинен через своїх делегатів на цій Ювілейній Конвенції висловити рішення й постанови для розбудови своєї господарки в майбутньому.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ВОЛОДИМИРА КОССАРА

Світла Конвенції, Достойні Делегати, Делегати і Гості!

Це перший раз приходить мені, як члену Контрольної Комісії УНСОУ, скласти звіт перед Світлою Конвенцією, яка не є звичайною Конвенцією. Ця наша XXIII Конвенція дістала назву „Ювілейної“ — для відзначення 60-річного існування УНСОУ.

Це третій раз приходить мені бути учасником Конвенції найстаршої та найбільшої Української Братської-Допомогової організації, яка охрестила себе назвою для всіх сприятливим — бо ж вона є українською, себто служить всім українцям без огляду на різницю релігій, політичних чи теренов; вона є народною, в якій знайшли місце всі українські сини й дочки без різниці стану — класи; а закінчила вона свою назву словом союз — на знак, що зорганізовані в ній всі українці без огляду на те, чи народилися вони на рідній землі українській, чи в Америці, чи в Канаді чи деінде.

Перший раз я брав участь у ХХІ Конвенції в 1946 році — 1 виступав на ній як секретар Статутної Комісії. Другий раз брав участь в ХХІІ Конвенції в 1950 році, як делегат Відділу 445 Вінніпегу. На тій Конвенції мене вибрано членом Контрольної Комісії.

До моїх прямих-офіційних обов'язків, як контролера, належало контролювання деяких ділянок УНСОУ, а також справ, зв'язаних з видавничою діяльністю „Свободи“.

Ці праці виконував я з доручення президента Головної Контрольної Комісії, сл. пам'яті поібра УНСОУ Дмитра Капітули, а по його смерті — з доручення діючого президента інж. Ст. Куропаса. За час від останньої Конвенції дотепер я брав участь в 4-ох річних контролах, які відбулися в 1951, 1952, 1953 і 1954 роках.

Працю для добра УНСОУ виконував я в чотиритлітньому міжконвенційному часі з власної ініціативи, на бажання деяких Союзних Відділів, а також з доручення або за порозумінням з Головним Екзекутивним Комітетом, а зокрема з гол. редактором Д. Галичником.

З огляду на те, що мешкаю я в Західній Канаді, у столичному місті провінції Манітоба — в Вінніпегу, мені, як головному контролеру, припав обов'язок у першій мірі живо інтересуватися працею та давати поміч Відділу 445, до якого належу, і Відділам, які знаходяться на захід від Манітоби, себто в Саскачевані і які існували ще перед 1950 роком, коли мене вибрано контролером. Цих Відділів, на великих просторах канадського степу було тільки три. Крім цього в засяг мого діяння, з огляду на географічне положення, припали також Відділи, які знаходяться в північній частині провінції Онтаріо, а саме Відділи 441 (Форт Вільям), 456 (Тім'яніс), 446 (Кіркленд Лейк), 443 (Руан), і 447 (Валдор). Такий поділ обсягу моєї діяльності стався в повним порозумінні з Головним Екзекутивним Комітетом та організатором п. В. Гріяком.

З кінцем 1953 року в Західній Канаді до 3-х Відділів долучилося нових чотирьох себто число їх збільшилося до семи. Нові Відділи створено в Альберті, в Едмонтоні (497), та в Келгарах (500). У Британській Колумбії постав Відділ у місті Ванкувер (498), а до саскачеванських двох Відділів в Саскатуні (444) і Реджайні (419) прилучився новий Відділ, перший в Канаді Відділ УНСОУ на фармах — в Геффорд, який закінчив здобутки УНСОУ в 1953 році — діставши число 502.

Відділ у Британській Колумбії був створений при допомозі організатора УНС п. О. Литвиненка. Інші відділи, а саме два в Альберті і один в Саскачевані зорганізовані при моїй допомозі, з доручення Головного Екзекутивного Комітету.

Рік 1953 відзначений в історії УНСОУ в Канаді тим, що в ньому поширено союзні ряди на дві дальні провінції — Альберту і Британську Колумбію. В такий спосіб 60-ти літ УНСОУ витяють союзів Канади з шістьох провінцій — від Квебеку аж до Тихого Океану.

Також з доручення Головного Екзекутивного Комітету мені вдалося при допомозі друзів-союзників відновити діяльність Відділу 444 та збільшити число його членів. Придбав дещо членів і в місці мого осідку для Відділу 445. Разом приєднав я для вище згаданих відділів 127 членів, а коли додати до них 23 членів принагідно зорганізованих в Онтаріо, то число всіх членів виносить 150.

Поширення інформації і ролі УНСОУ та збільшення рядів союзників серед ширших кіл українського громадянства, — робив я різними засобами: живим словом, пресою, друком і листуванням. Цей зв'язок з членством УНСОУ та з поодинокими особами, які сприяли в поширенні УНСОУ, — хоча повільно, унічався вже в своїх наслідках успіхами і надією, що і в майбутності це буде продовжуватися.

Для скріплення і координування діяльності в поширенні союзних рядів, члени Головного Уряду в Канаді а саме гол. контролер В. Гріяк, гол. радний д-р І. Василенко і я відбули в міжконвенційних роках 4 наради наслідком яких відійшли об'єктами до всіх відділів в Канаді з актуальними інформаціями та вказівками.

Перевів або брав участь в загальних і основних зборах УНСОУ та вголосив доповіді на актуальні теми про УНСОУ та його значення для української спільноти на північно-американському континенті — а зокрема в його допоміжній акції для українського народу на рідних землях. Разом вголосив таких вісім доповідей на загальних зборах у відділах 445, 444, 497, 500, і 502. Крім цього, з доручення Головного Екзекутивного Комітету, вголосив дві доповіді на святі 10-ї річниці існування УНСОУ в Форт Вільям (Відділ 441) в 1952 році.

В 1951 році відідав з власної ініціативи шість Відділів в Онтаріо і подав інформації про УНС членам зарядів Відділів: 443, 446, 456, 439, 441 та 341. В році 1952 вголосив 12 доповідей та відбув 10 засідань з зарядами Відділів 445, 439, 441, 419 і 444. В 1953 році дав 3 доповіді у Відділах 439, 441 і 445. Разом вголосив 31 доповідь.

Крім цього взяв активну участь в двох визначних союзних подіях — в 1951 і в 1953 роках. Місцем цих подій був Вінніпег, а головними доповідачами були гол. пресе. Д. Галичнин та гол. редактор „Свободи“ д-р Л. Мишуга.

Гол. президент Д. Галичнин, який брав участь, як голова представництва Українського Конгресового Комітету Америки, в Конференції ПАУК з представниками Комітету Українців Канади — дав вичерпні відомості про працю й значення УНСОУ на зборах союзного членства і гостей в домі УНО. По доповіді відповідав на запити до пізньої ночі.

Другою подією ширшого зацікавлення в Вінніпегу був приїзд д-ра Мишуги на Союзове Свято, яке влаштував місцевий відділ 445. Д-р Мишуга, як головний бесідник, дав знаменито опрацювану доповідь про допоміжну роллю української еміграції в новому світі у визвольній боротьбі української нації. Ця доповідь була відзначена не лише українською, але й місцевою англійською пресою, яка присвятила їй поважне місце.

Крім живого слова, я часто мав нагоду користатися для поширення доброго імені УНСОУ також з преси. На протязі останніх 4-х років я написав 22 статті і звітномлення про справу УНСОУ. З того 20 статей і звітномлень відмічено в „Новому Шляху“, а дві в „Свободі“. Одна зі статей була видана окремою відбиткою у формі памфлету в 3,000 примірниках і поширена через Відділи в Канаді між ширшим українським громадянством.

Листовий зв'язок з держав у першій мірі з Головним Екзекутивним Комітетом та Відділами 444, 419, 441, 497, 500 і 502. Ширкою перепискою ведено з особистими членами УНСОУ в 10-х місцевостях, де немає Союзних Відділів. С надія, що в деяких цих місцевостях внодозі постануть нові відділи.

З присмістю хочу підкреснути, що від довшого часу так Конвенції, як і Річні Засідання Головного Уряду, себто рік-річно, виплукують поважні датки на культурно-освітні цілі й установи. Це вже зазначалося піднесенням українців на вищій ступіні культури й освіти, а зокрема тих українців, які творять нові генерації так в З'єдинених Державах Америки, як і в Канаді. Підносячи цю діяльність УНСОУ, маю на увазі підтримку Вищих Освітніх Курсів, які ведуться за рамени Осередку Української Культури й Освіти в Канаді. Вже ХХІ Конвенція в 1946 році призначила на цю ціль 250 дол. і таку суму призначували Річні Засідання Головного Уряду, а вже ХХІІ Конвенція виплатила на цю ціль 400 дол. а Річні Засідання Г. У. відтак виплачували по 500 дол. За ці гроші ми мали можливість дати колу 400 студентам Вищих Освітніх Курсів, народженим у Канаді й ЗЛА дістати солідну науку про українську культуру і про народ, з якого ця молодь вийшла.

За цю підтримку Дирекція Осередку УКО доручила мені зложити Світлим Зборам глибоку подяку в імені всіх курсантів, які скористалися з науки на цих курсах.

Також на цьому місці хочу згадати, що Річне Засідання Головного Уряду в 1951 році уклало стипендію (сcolarship) в сумі 100 дол. для Манітобського Університету. Цій справі я присвятив дещо мого часу, як представник УНСОУ в Університетській Комісії, яка перевіряє аплікації та вибирає найліпшого студента для призначення йому стипендії. Стипендія утримується регулярним студентом Манітобського Університету, які мають задовільні успіхи в усіх університетських предметах та виявляють спеціальні успіхи в українській мові, що є кредитованим предметом нарівні з мовами французькою, німецькою, єспанською то ін.

Дотепер УНСОУ уклало впродовж 3-х років на ту ціль по 100.00 доларів, разом 300.00 дол. Стипендію що одержало: 5 студентів по 50.00 дол. кожний, а двох студентів — по 25.00 доларів, — разом 7 студентів.

На цьому місці, в імені Університетської стипендіальної Комісії і стипендіантів складаю Конвенції і Головному Уряду подяку і щире признання.

Також почувався до милого обов'язку зложити щирі подяку УНСОУ в імені Президії Української Вільної Академії Наук (УВАН) в Канаді за уклінання фінансової підтримки для видавання праць наших науковців. Ця підтримка була започаткована минулою Конвенцією, яка призначила на цю ціль 150.00 дол. Річні Засідання Головного Уряду продовжували виплату фондів на цю ціль, що в свою чергу допомагало УВАН продовжувати її діяльність.

Зближаючись до закінчення звіту за міжконвенційні роки, повинен ще згадати, що, в порозумінні з Головним Екзекутивним Комітетом та головними урядниками, які перебувають в Канаді, я також брав участь в справі включення УНСОУ в Канаді до Комітету Українців Канади, як його складової організації. КУК, як відомо, виконує в Канаді подібну функцію, як Український Конгресовий Комітет в Америці. З доручення головних урядників Союзу в Канаді, і предложив жадані Комітетом Українців Канади відповіди інформації і статуту УНСОУ, а тим, що головним представником УНСОУ став головний контролер п. В. Гріяк. УНСОУ в Канаді був визнаний, як складова організація КУК в липні 1953 р., а заступає Союз на засіданнях КУК голова Відділу 445 п. М. Наконечний.

Правним заступником УНСОУ в Канаді є адвокат І. Карасевич у Вінніпегу, який, з доручення Головного Екзекутивного Комітету, я беру зв'язок, що також вимагає від мене відбувати часті конференції з правним заступником.

Закінчуючи мій звіт, вірю, що ради УНСОУ в Канаді поширяться новим членством при плановій підготовці збору відповідальних чинників в лоні Головного Уряду, який виберемо на цій Конвенції та коли знайдемо відповідне число осіб для виконання цієї важкої праці. Люди з почуттям обов'язку і відвічальності — напевно зможуть включити в ряди членства УНСОУ нові сотні та тисячі союзників, в ряди Батька-Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА + Д-РА А. Т. КІВЗЯ

Вельмишановні пані і панове делегати!

Від останньої конвенції, що відбулася в 1950 році, я брав участь в кожній контролі майна і рекордів УНСОУ. Як головний урядник нашої організації, я при кожній нагоді старався пропагувати добре ім'я УНСОУ на території Дітройту. А таких нагод я мав багато впродовж останніх кількох років, бо люди приходили до мене, а я ходив між людей.

В останніх чотирьох роках УНСОУ досягнув найбільше число нових членів, і я радю, що також спричинявся до побилення наших рядів. Мені не вдається вичислити всіх моїх заходів до приєднання нових членів, бо таких було багато.

Я вдержував тісний зв'язок з відділовими урядниками в Дітройті й Гемтреку, в разі потреби давав їм поради і відіслав їм кандидатів на нових членів.

Я брав участь в місцевих імпрезах Відділів УНСОУ і виступав як головний урядник з промовами та словом заохоти до праці для УНСОУ.

Коли прийшлося оглядати нових членів і виписувати їм членські аплікації, я старався бути на їх услугах в догідному їм часі, щоб не втратити ні одного члена з причини лікарських вимог. Новоприбулим українським лікарям я допомагав дістати працю за фахом. Навіть якщо моя праця для УНСОУ не залишила видних слідів, то почувався щасливим, що спричинявся бодей до зросту організації в її найкращому періоді.

Бажаю Союзові ще кращого поступу в майбутньому!

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ДМИТРА ШМАГАЛИ

Шановні Делегати і Делегати!

Обов'язок головного радного УНСОУ протягом минулих чотирьох років я виконував згідно з постановами статуту та по моїх силах і знанням. Я був головою Конвенційного Комітету в Клівленді, Огайо, коли там відбувалась мнужа конвенція. Складаю щирі подяку всім співпрацівникам цього комітету. 22-га Конвенція принесла велике моральне добро для союзного загалу в Клівленді і околиці.

Я був прийнятий на трьох річних засіданнях Головного Уряду, де складав звіти зі своєї діяльності в окрузі Клівленд. На засіданнях я брав участь в дискусіях і в нарадах для добра організації.

В травні 1950 р. на доручення Головного Президиума п. Д. Галичнина, я був на 40-літньому ювілею Відділу 218 в Кембел, Огайо.

В липні 1950 р., у порозумінні з Головним Президи-

умом, п. Д. Галичником, скликав збори клівлендських і околицьких Відділів в справі покликання організатора. В цій справі відбулися другі збори в жовтні. Євген Круцько, що зголосився до праці як організатор, виявив значні успіхи, але працював недовго.

В серпні 1950 р. я мав наради з новими іммігрантами, які домалалися створення нового Відділу в Клівленді. За дозволом головної ексекютиви постав Відділ число 240, який швидко росте і має на 23-ій Конвенції трьох делегатів.

В квітні 1951 р. зголосилася друга група нових іммігрантів з домаланнями створити новий Відділ. За дозволом головної ексекютиви постав Відділ ч. 328. Але цей відділ не має таких гарних успіхів.

В травні 1951 р. Відділ 334 святкував 25-літній ювілей. На запрошення уряду цього Відділу, я брав участь в святкуванні.

В листопаді 1951 р. жіночий Відділ ч. 112 святкував 40-літній ювілей і на запрошення урядниць цього відділу я взяв участь в програмі цього ювілею.

В грудні 1951 р. на припорушення головної ексекютиви, п. Д. Галичнина, я полагодив справу у Відділі ч. 115 в Кентоні, Огайо. Я поїхав на річні збори цього Відділу і допоміг членам у виборах уряду.

В листопаді 1952 р. запросили мене урядники Відділу ч. 348 в Йонгстауі, Огайо на 15-літній ювілей.

В листопаді 1952 р. припоручив мені гол. президент, п. Д. Галичнин перевірити справу створення нового Відділу.

В травні 1952 р., в порозумінні з заступницею головної ексекютиви, панемо Г. Жеребняк, ми скликали збори Відділів з Клівленду і околиці. Передали звіт з річного засідання Головного Уряду і обговорили справу організування нових членів. Поодинокі відділові урядники приїждили собі число нових членів до приєднання в означені часі і поклали кампанію, яка увінчалася успіхом.

В жовтні 1952 р. я скликав організаційні збори при участі представників 13-ти Відділів, головної ексекютиви, Д. Галичнина та заступниці гол. ексекютиви, пані Г. Жеребняк. Ці збори виказали успіх, як це можна було бачити у рекордних звіті в „Свободі“. На другий день по зборах місцевий Відділ ч. 102 святкував 50-літній ювілей. Я є членом згаданого Відділу і вложив багато праці в підготовку до ювілею. На святі мали промову гол. президент, г. Д. Галичнин і заступниця гол. ексекютиви, пані Г. Жеребняк. З ювілею висло до УНК 200 доларів.

В жовтні 1952 р., на запрошення урядників Відділу 295 в Акрон, Огайо я брав участь в святкуванні 40-літнього ювілею цього Відділу.

В квітні 1953 р., в порозумінні з заступницею гол. ексекютиви панемо Г. Жеребняк, ми скликали збори Відділів стейту Огайо, передали короткі звіти з нарад річного засідання Головного Уряду і пояснили справу закупки „Союзівки“. Ми пригадали представникам Відділів обличчю делегатів 22-ї Конвенції, що до 23-ї Конвенції УНСОУ має зрости до 75 тисяч членів.

В травні 1953 р. запросили мене урядники Відділу ч. 230 в Йонгстауі, Огайо, на 5-літній ювілей закупки відділового дому. У вересні 1953 р. в порозумінні з гол. президентом, п. Д. Галичником, я скликав організаційні збори місцевих і околицьких Відділів. На зборах було поважне число представників, а реферували на зборах заступниця гол. ексекютиви, пані Г. Жеребняк, гол. секретар, п. Г. Герман, і організатор, п. Д. Вільєрський. На другий день Відділ 364 святкував 40-літній ювілей, на якому вголосили промову заступниці гол. ексекютиви, гол. секретар, і я. В жовтні 1953 р. позутич мені гол. президент, п. Д. Галичнин передали привіт на Соборі Української Православної Церкви від Уряду УНСОУ.

Протягом чотирьох років в окрузі Клівленду панував „Борідок“. Я допомагав відділовим урядникам приєднувати нових членів, які були в моїй околиці. Відділові урядники і члени вдавалися до мене з різними справами, і в таких випадках я завжди був готовий служити їм порадою чи виснаженням. Я завжди звертав увагу на те, що Союз є такою необхідною складовою частиною громадського життя, що дбати про його добро і розвиток — це значить працювати над поширенням усього нашого громадського життя.

Дякую Головному Уряду та всім відділовим урядникам і членам за їх співпрацю.

Бажаю Світлій Конвенції якнайкращих успіхів в нарадах над добром УНСОУ і його членства.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ІВАНА РОМАНИШІНА

My services from the date of the last Convention to the present time consisted of constant contacts with the various secretaries of the Ukrainian National Association branches in the City of Newark and attendance at meetings of the Central Committee of the various branches in our area. I called meetings whenever necessary to advance the interests of the Ukrainian National Association. Our area showed a progressive gain in membership with a substantial increase in U.N.A. membership. I personally solicited members for the U.N.A. and was responsible for having enrolled approximately 61 new members.

Each year I spoke at each and every rally which had any connection with the Ukrainian National Association as a representative of the Association, and the total occasions on which I represented our organization during the four years amounted to 25.

I assisted in several cases where, due to death or other reasons, a secretary left or died in one of our local branch organizations, to aid the new secretary in orienting himself and bringing the affairs of the branch to proper condition.

During the four years, the activity of the Ukrainian National Association Bowling League has increased, so that we have witnessed four successful bowling seasons, with a total of twelve teams participating this year. Each year I presided as the toastmaster at the annual bowling banquet tendered for the members of the bowling league. It is gratifying indeed to say that the league which was started under my sponsorship has continued to grow under the guidance and hard work of new men who have unselfishly donated their time to propagation of this activity and keeping the name of the Ukrainian National Association in the foreground of public attention.

I have acted in the capacity of a community leader in our Ukrainian community life, being in more or less continual contact with our national representatives in the Senate and in the House of Representatives, and keeping the Ukrainian aspirations for freedom and independence from communist rule continually before such public officials.

I have done everything in my power to advance the interests of our organization, although severely limited as to time by my professional obligations.

John Romanishin

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, Д-РА ІВАНА ВАСИЛЕНКА

На вступі мого звіту почувався до милого обов'язку скласти подяку учасникам Клівлендської Конвенції за вибір мене головним радним.

Покладені тим вибором на мене обов'язки старався я виконувати в міру всіх можливостей.

У зв'язку з тим брав конючно участь на всіх річних засіданнях Головного Уряду УНСОУ, на яких, окрім загальноадміністративних справ, вирішено купно „Союзівку“ та з черги переведення в життя того плану в 1953 р. Беаперетю, що справа поживлення діяльності Відділів та приєднання нових членів УНС стояли на головному плані

порядку нарад.

Обмежуючись до засягу діяння на території Канади, я брав участь кілька разів у кожному році на офіційних засіданнях канадських членів Головного Уряду УНСОУ. Весною 1953 р. був учасником Окружних Зборів Канадських Відділів у Торонто для поживлення союзної праці на території Канади та наміщення плану святкування 60-ліття УНСОУ. З того приводу висло кількаразово окремі об'єдні листи-заклики до канадських Відділів. Між тим вирішено прийняття Відділів УНС в Канаді в склад УНК (Комітет Українців Канади) відповідає Українському Конгресовому Комітетові в ЗЛА).

Веручи до уваги великий потенціал серед нової імміграції, відбув я кількразові ширші розмови з промовами деяких утруповань, щоб створити окремі відділи УНС при їх установах. Цю справу слід би окремо трактувати, а саме віднайти спосіб, як заставити людей до праці. Чи евентуально створений на території Канади субофіс виконав би це завдання, чи треба шукати інших можливостей.

Від 1939 року стою в рядах УНС, співпрацюю теж від того часу з організатором і, маючи щоденно до діла з численними людьми — не лише як лікар, але як громадський діяч, веду союзну пропаганду й бачу широкий засяг діяння Українського Народного Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ІВАНА КОКОЛЬСЬКОГО

Високоповажні Пані і Панове Делегати!

Складаючи свій звіт як Головного Радного УНСОУ зі своєї праці за час від 22-ї Конвенції, яка відбулася в травні 1950 року в Клівленді, хочу в першій мірі висловити щирі подяку шановним Делегатам і Делегатам за ту велику честь, що вибрали мене головним урядником нашої славної української допомогової організації, та зате довір'я, яким вони мене наділили.

Приймаючи цей уряд, я був свідомий того, що беру на себе певні обов'язки, приписані статуту, які треба сповнитися для добра нашої організації і членів УНСОУ.

Як головний урядник, я брав участь в трьох річних засіданнях Головного уряду, на яких складав звіти зі своєї діяльності та виступав у нарадах і дискусіях.

Свою працю я почав негайно після Конвенції 1950 року, скликаючи окружні збори відділових представників стейту Ровд Алленд, в місті Вусакет, на яких були заступили 7 Відділів цієї округи. На зборах реферував про Союз, про його зріст в членах і в майні та про працю відділових представників. Для дальшого поживлення праці по Відділах моєї округи, я зустрічався з відділовими урядниками та обговорював з ними різні союзні проблеми. З урядниками подальших Відділів вів листування і був кожної хвили готовий прийти на їх збори, щоб дати їм поради.

Моя діяльність в 1951 році була така:

Дня 27-го травня я промовляв і проводив програмою на 40-літньому ювілею Відділу 206-го у Вусакет, Р. Ай., де я є секретаром. В цьому святі взяло участь понад 400 союзців. Святочну промову вголосили Гол. Президент УНС Д. Галичнин, як також промовляв губернатор стейту та інші визначні американці. З нагоди цього ювілею, того ж дня відбулися наради 8-ох відділових представників. Дня 24-го листопада я був присутній на спільному обіді Відділу 181-го в Менвіл, Р. Ай. На річному засіданні Головного Уряду, що відбулося в березні 1952 року, рішено перевести кампанію за збільшення членства Союзу до 70,000. Тут треба було поробити старання, щоб членство моєї округи збільшилося, та разом допильнувати, щоб було якнайменше суспензи та грошових зворотів.

Таки кампанії осягнули певний поступ, зріст в членах і зріст в загальному майні, що само собою свідчить про солідність та ясну будучність УНСОУ. Тут треба дати велике признання відділовим урядникам і організаторам по Відділах, що в них не бракувало запалу і охоти попрацювати для Батька Союзу. До мене, як головного радного, звертались в різних справах відділові урядники і члени з-поза моєї округи, а я давав їм поради і в порозумінні з Головним Екзекутивним полагодував їх справи. Припорушення від головної канцелярії я виконував, а кожну справу полагодував справедливо, так, як вимагало добро УНСОУ.

Моя праця виходила і поза рамки нашої організації. Я брав ширшу участь в громадському, церковному і національному житті. Очолою Об'єднані Організації громади Вусакет, Р. Ай., як Відділ УНК. Вголосив промови на Швенквільських і Листопадових Святках. Був делегатом на 5-ому Конгресі УНК в Нью Йорку та співпрацював із ЗУАДК. Всіні зібрання я уважав за відповідну нагоду, щоб згадати про УНСОУ та передати Союзний привіт. Директор Цивільної Оборони стейту Р. Ай., іменував мене директором для

чезили грамотами, а старався умовити їх, щоб вони вибачили нові грамоти на місце випалених. В Нью-Йорку виважуло питання про організацію нових Відділів. Тому, що кожний новий Відділ має нагоду приєднати певне число членів, які не бажали йти до існуючих Відділів, порадившись з головними урядниками, ми прийшли до переконання, що нові Відділи будуть збагачувати союзову родину. І дійсно, декотрі новозорганізовані Відділи вибились на гарне місце в членстві.

Я брав участь у нарадах Відділів, даючи нагоду новим членам висловити свої нові ідеї в організаційних справах, і завжди йшов їм назустріч. На святкуваннях ювілеїв, посвячених праці або зборам, я виступав з привітанням від УНСоюзу.

Також брав участь в сходинах інших українських організацій і в деяких випадках борючись принципі УНСоюзу. Я брав участь в трьох річних засіданнях головного уряду, де виступав у дискусіях, та давав поради для добра УНСоюзу. Всі припущення головним урядом завдання я старався виконати, а повним успіхом.

В громадському житті Нью-Йорку беру участь майже в усіх його галузях, тримаючи зв'язок як з старою так і з новою імміграцією, як голова Українського Об'єднаного Комітету, Відділу УКК, віддаючи свій час і труд для ідеї боротьби українського народу за Волю.

Урядові та делегатам 23-ї Конвенції бажано найкращих успіхів в дальшій праці для добра УНСоюзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВОЛОДИМИРА ДІДИКА

Високоповажані Делегати і Делегати!

На протязі чотирьох років я виконував обов'язки головного радного так, як приписує статут УНСоюзу. Обов'язки мої були обмежені до Метрополіти Дітройту, де існують 7 великих Відділів УНСоюзу. З відділовими урядниками мав постійно в близькій зв'язку та брав активну участь у відділових імпрезах і ювілеях, давав поради урядникам і членам.

Вув присутній на трьох річних засіданнях Головного Уряду, де складав звіти із своєї діяльності. Брав участь в нарадах разом з іншими урядниками на користь і розвиток УНСоюзу.

Кожного року, вернувшись з річного засідання, я скликав відділових урядників та інформував їх про наради головного уряду і про нові ухвали, які були прийняті.

Відвідував Відділи на їхніх місячних зборах та закликав до поглиблення своїх рідів новими членами.

При кожній нараді пригадував членам про ухвалу 22-ї конвенції, а саме — про зложення одного долара на „Союзівку“.

На припущення головної езекутивки, в 1951 р. я переговорив з Езекутивним Комітетом Українських Платів в справі приступлення Плату до УНСоюзу.

В цім же році відбувся в Дітройті з'їзд української молоді Північної Америки. Мені було припущено відповідно приготуватися до з'їзду і виступити з привітом в імені УНСоюзу.

В 1953 р. у Дітройті в Домі Відділів УНСоюзу відбувся з'їзд Союзу Українок Америки, якому я зложив привіт в імені УНСоюзу.

В Дітройті живе велике число українців, що мають свої різні організації. Тому мені приходилося багато разів виступати в імені УНСоюзу. Принагідно я пригадував про УКК і про національний даток.

В 1953 р. відбув я з відділовими урядниками 15 спільних зборів у союзових справах. Головний уряд на річних засіданнях припущив мені провітрати справу залежних акладок Відділу 94-го. Помімо кількох зборів уряду цього Відділу, справу було неможливо поладувати.

В справі припущення до 60-літнього ювілею УНСоюзу відбулися збори всіх відділів в Дітройській Метрополіті дня 21 лютого.

Дня 17-го травня я був запрошений передсідником 167 Відділу, п. Медичним, до Толідо, Огайо, де виступив промовою на Святий Матері.

Я також допомагав головній езекутиві своїми порадами уділенні догм моргеджів на реальності в моїм окрузі. Припущення від головного передсідника, п. Галичина, підшукати постійного організатора на Дітройт я не виконав, бо не міг знайти такого організатора.

Принагідно я сам виконував організаційські обов'язки.

Від 22-го конвенції я приєднав 122 нових членів.

На закінчення мого звіту складаю щире подяку всім делегатам 22-го Конвенції, що дали мені змогу працювати як головний радний УНСоюзу.

Бажано нам усім братній любові в нарадах, на добро і розвиток УНСоюзу і на користь та потіху всьому українського народу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО МИКОЛИ ДАВІСЬКИ

Високоповажані Делегати і Делегати!

На минулій Конвенції, яка відбулася 1950 р. в Квінленді, мені припала велика честь бути вибраним Головним Радним УНСоюзу.

У моїм конвенційнім звіті я не буду повторювати того, про що вже звітував на трьох річних засіданнях Головного Уряду. В цім звіті я хочу лише згадати про головні періоди союзового життя в моїй окрузі і в стейтах Нової Англії.

В минулих роках я, як Головний Урядник УНСоюзу, докладав усіх зусиль, щоб наложити на мене обов'язки виконати якнайкраще, розуміючи, що бути головним урядником УНСоюзу — значить бути прикладним громадянином у всіх союзових і народних справах. Зараз по Конвенції в році 1950 я увійшов в контакт з усіми Відділами в моїй окрузі, щоб оживити працю та збільшити число членів у Відділах. Кожний Відділ дав мені задоволення, що спричиняється до досягнення наміченої цілі, себто побільшити УНСоюз до 70 тисяч членів.

Дня 11 червня 1950 р. я був запрошений і говорив на зборах Відділу 374 в Бостоні, Масс.

Дня 18 червня 1950 р., в порозумінні з головним касиром п. Р. Слободіном, був прийнятий на святі Відділу 178 в Менчестері, Нью-Гемпшир.

Дня 15 жовтня 1950 р., в порозумінні з Головним Предсідником, п. Д. Галичином, був прийнятий на святі Відділу 253 в Лудлов, Масс.

На кожних відвідинках Відділів я виступав з відповідною промовою, достосовану до свята, — про УНСоюз, про його велику гуманітарну працю для своїх членів і для по-невольного українського народу.

Дня 18 вересня, на припущення Головного Предсідника, п. Д. Галичина, я поладував справу члена, що був виключений з Відділу 84, Савпорт, Кон.

В місяці травні 1951 р. я був запрошений на святі Відділу 206.

Дня 18 серпня 1952 р. я був прийнятий на Союзівку — Святі Відділу 238 УНСоюзу.

Дня 15 листопада 1952 р., на припущення Головного Предсідника п. Д. Галичина, я був прийнятий на святі посвячення прапорів Відділу 253, в Лудлов, Масс. По скінченні відділової імпрези я мав організаційні збори Відділів 253, 207, 1, 9, 68 і 52. На зборах апелював до прийнятих урядників і членів, щоб організували нових членів до своїх Відділів, а по промові відповідав на питання в справах УНСоюзу. Рівно ж я поладував справу члена Відділу 253, який був неправильно суспендований.

За моїм починком на початку 1953 р. був створений комітет, який відідав нашого губернатора Крістія Герда і

вручив йому петицію про святі 22 Січня 1919 р., коли Україна проголосила свою незалежність. Наш губернатор поставився до цієї справи дуже прихильно і проголосив день 22 Січня 1953 р. як святі незалежності України, і просив всіх громадян стейту Массачусетс в цей день віддати пошану Україні.

В травні 1953 р. я виставив дозвіл на жалібний похід нашої громади в 30-ті роковини голоду на Україні.

В американсько-українському житті я брав живу участь. Між американцями, при кожній нагоді, інформував їх про нашу нещасну батьківщину Україну і про наш народ, що далі в підпіллі змагається з московськими зайдами за Волю України.

Роками я очолював Український Американський допоміговий комітет і відділ УКК. Для союзової і народної справи віддав найкращі свої літа. Як секретар Відділу 238 УНСоюзу я дбав про його розвиток і побільшувати його новими членами, стараючись, щоб якнайменше було суспензів. Кожну справу поладував точно і справедливо. У моїх Відділах панувала любов і пошана до уряду УНСоюзу.

Я завжди був у тісному контакті з Головною Езекутивкою. Кожне припущення езекутивки виконував точно і на час. На кожну справу давав свої коментарі. При купівлі „Союзівки“ я давав поради і заохоту, щоб здійснити наші мрії і виконати постанову 22-ї Конвенції, яка припущала головному урядові закупити відповідну оселю.

В травні 1953 р. на річному засіданні головного уряду УНСоюзу я мав нагоду з усіма головними урядниками відітати по нашу „Союзівку“.

Як головний радний, я мав честь бути на трьох річних засіданнях головного уряду УНСоюзу.

До мене зверталися в різних справах відділові урядники та члени. У своїй союзовій і народній праці, а завжди зустрічав повне довіря і щире відношення головного уряду та відділових урядників.

З нагоди 23-ї Конвенції УНСоюзу складаю щире подяку головній езекутиві, головним і відділовим урядникам і членам, що зі мною працювали для добра і слави нашого Батька Союзу і поневоленого нашого народу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ТАРАСА ШПІКУЛІ

Високоповажані Пані і Панове Делегати!

По чотирьох роках праці, ми знову з'їхалися на 23-ю Конвенцію, щоб перевірити стан майна й розвиток нашої організації, а також виробити плани на будуче і вибрати уряд, який має виконувати конструктивну працю в наступних чотирьох роках для добра і зросту Українського Народного Союзу.

Мій обов'язок як Головного Радного УНС впродовж чотирьох років я виконував так, як годиться доброму союзівці і головному урядникові.

Я завжди мав на увазі довіря делегатів 22-ї Конвенції, які вибрав мене на цей уряд в тім переконанні, що я, прийнявши його, сповнятиму якнайкраще обов'язки головного урядника та працюватиму як слід для добра і зросту УНСоюзу.

Я був присутній на трьох річних засіданнях Головного Уряду УНС, а мої звіти з кожнорічної праці були віддані в „Свободі“, так, що кожний, хто цікавиться моєю працею, мав нагоду з нею ознайомитися. Тому не буду тепер те саме повторювати, а подам тільки коротке зведення.

Старанням Окружного Комітету Відділів УНСоюзу та Дирекції Дому Відділів УНСоюзу в Шикаго, відбулися наступні імпрези та збори в 1950 році: дня 9 липня — День УНСоюзу, дня 31 грудня — новорічна забава; в днях 17 і 18 листопада — організаційні збори. Референтом на обох зборах був Головний Предсідник УНС п. Д. Галичина. Мого припущення діяльність дуже корисною для дальшого розвитку організації.

Діяльність в 1951 році в Шикаговській окрузі: дня 13 Січня — традиційні „Маланчів Вечір“, дня 14 липня — „День УНСоюзу“, дня 31 грудня — новорічна забава. З доручення Езекутивки УНСоюзу, відбулися союзові організаційні збори дня 22 квітня на Борнсайд. Того самого дня, але в іншому часі, переведено збори на Вест Пулман для Відділів 33, 176, 415, 16, 222, і 243.

Дня 3 червня відбулися союзові організаційні збори в Гері Інд. для Відділів 100 і 346, а того самого дня, пізніше, — збори в Гарвей, Ілл. для Відділів 354 і 335.

Разом з організатором УНС п. Д. Віленським, я був прийнятий на всіх згаданих зборах, і обидва ми говорили про організаційні справи та взагалі про УНСоюз.

При Лізі Американців Українського Походження в Шикаго створено Комітет Українського Народного Фонду, де я займав уряд передсідника. Тут можу ствердити, що цей комітет виконав своє завдання в 1951 році добре, вивиславши до УКК в Нью-Йорку понад \$15,000.00.

В Домі Відділів УНСоюзу в Шикаго впродовж трьох років мистився переселенський осередок, який перестав існувати щойно в другій половині 1952 року, коли останні мешканці перенеслися на власні помешкання. Дирекція Дому Відділів, яку я тоді очолював і це тепер має бути її Предсідником, не жаліє, що зазнала частинно матеріальних втрат, а радіє, що могла допомогти тисячам новоприбулих українців на початку їхнього прибуття, даючи їм безплатно захист та опіку.

В Домі Відділів УНС луються п'ять Відділів: 22, 106, 125, 221, і 379, а число членів у згаданих Відділах становить понад 4,500. Є тут своя власна бібліотека, з якої користає багато людей.

Старанням Дирекції Дому Відділів, в 1952 році відбулися такі імпрези і збори: дня 12 Січня — Маланчів Вечір; дня 13 липня — „День УНСоюзу“; дня 31 грудня — новорічна забава; дня 20 вересня — організаційні збори в північній частині міста, де головним референтом був Гол. Предсідник п. Д. Галичина.

Старанням Ліги Американців Українського Походження і Комітету Злучених Українських Організацій, при активній участі Відділів УНС в Шикаго, переведено „Український День“, офіційно проголошений майором міста, 24 серпня 1952 року, в Ріверс Парку при кількатисячному зданні українського громадянства. Головними промовцями були: Гол. Предсідник УНСоюзу п. Д. Галичина, сенатор стейту Ілл. Еверт М. Діксен, адв. М. Пізнак з Нью-Йорку та конгресмен Т. П. Шиген.

В цьому дні я займав позицію в Діловому Комітеті та виконував наложені на мене обов'язки. Дохід з „Українського Дня“ був призначений на УКК.

Моя діяльність в 1953 році:

На запрошення представника Відділу 106, був я на річних зборах згаданого Відділу 18 Січня і говорив про справу УНСоюзу.

На припущення Гол. Предсідника УНСоюзу п. Д. Галичина, дня 11 липня, був я на зборах Відділу 220, щоб перевірити та поладувати деякі справи. По вилученні обох сторін, можу ствердити, що всі недомогання, які вимагали моєї прихильності, були поладжені для добра Відділу й УНСоюзу.

На запрошення передсідника Відділу 176, був я в секретаря згаданого Відділу 17 лютого, який тяжко захворів. Перевіривши книжки, я поробив заходи, щоб вибрати другого секретаря, який перебрав би працю у Відділі.

Старанням Дирекції Дому Відділів УНСоюзу в Шикаго відбувся „День УНСоюзу“ 12 липня.

Дня 6 грудня відбувся 10-літній Ювілей Дому Відділів УНСоюзу в Шикаго. В ювілейному бенкеті взяли участь представники майже усіх українських церковних й громадських організацій, а головним референтом був Гол. Предсідник УНСоюзу, п. Д. Галичина.

Дня 7 грудня відбулися організаційні союзові збори, на

яких говорив про союзові справи Гол. Предсідник УНСоюзу п. Д. Галичина.

Я, як господар кожної згаданої імпрези, докладав всіх зусиль до успішного переведення їх, і мені приємно ствердити, що при добрій та гармонійній співпраці відділових урядників, союзівців та головних урядників, всі згадані імпрези перейшли з успіхом.

„Дні УНСоюзу“ в Шикаго відбуваються при великій участі союзівців й українського громадянства. Крім того хоча підкреслює, що кожного року в „Дні УНСоюзу“ вибираємо „Королів Дня“. В 1953 році була вибрана королевою панна Л. Дадзік, дочка доглятового секретаря Відділу 106 Г. Дадзік.

Дирекція Дому Відділів УНСоюзу не задовольняється тим, що має виплачений будинок та кільканадцять тисяч доларів в банку. Вона планує: розбудувати, купити або побудувати більшого дому, якого в Шикаго тепер конче потрібно. Згадані плани можна б скоро реалізувати, якщо буде зрозуміння та співпраця в тому напрямі в усього нашого громадянства в Шикаго та околиці, а в першу чергу одностійців всього членства Відділів. Во наш члені, будучи рівночасно членами різних українських організацій, мають добру нагоду пропагувати та заохочувати якнайширші круги до співпраці в цій справі.

Я, як секретар найбільшого Відділу (221) УНСоюзу на терені З'єднених Держав Америки і Канади, долонж багату працю і праці до його зросту. Вростав с. Стефана при Відділі 221 УНСоюзу в Шикаго з кінцем 1953 року налічало у своїх рядах 2,046 членів!

Від минулої Конвенції, що відбулася в 1950 році, кількість членів УНСоюзу в Шикаго майже подвоїлася — з 3,568 до 6,648. Це є доказом гарної праці секретарів, урядників, союзівців, організаторів, а особливо п. Д. Віленського, що союзова родина в Шикаго за чотири роки зросла на 3,080 нових членів.

Крім згаданих тут обов'язків, я використовував свій вільний час на присуджування нових членів, і впродовж чотирьох років організував 578 нових членів.

Між мною, членами Езекутивного Комітету і всіма головними урядниками була повна кооперація та гармонійна праця для однієї цілі — для УНСоюзу. Рівно ж була повна кооперація і співпраця між мною, відділовими урядниками й членами в моїй окрузі.

Я брав участь в багатьох зборах в справі допомоги українським сиротам та в справі збирання Українського Народного Фонду, і тут можу ствердити, що яслід праці був добрий і корисний.

Нехай живе і розвивається УНСоюз, одна з найбільших українських організацій в Америці, Канаді і в світі!

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ОЛЕНІ ШТОГРИН

Вельмишановні Пані і Панове Делегати!

За останні чотири роки на терені Філадельфії і округи переведено немало праці на напрямі громадському і організаційному.

У нас відбулось кілька маніфестацій і загальногромадських імпрез, влаштованих ЗУАДК і УКК, в якій наші Відділи брали живу участь. Наші Відділи відповідали на заклики ЗУАДК і завжди були готові до підтримки, коли ЗУАДК того потребував.

В організаційній діяльності йшла наполеглива праця за приєднання нових членів, особливо в перших двох роках, коли ще прибували нові поселенці. Біз П організатори п. Ліпінський, а далі активніші секретарі, які значно збільшили свої Відділи. У цьому часі я присвятила багато часу організуванню нових членів і відержанню їх в рядах УНС. Та організаційні члени я звертала увагу і на їх життя-буття, стараючись їм допомогати в різний спосіб; чи то випускаючи листівки, чи помагаючи в формальних справах, зв'язаних з вимогами закону.

Для поширення інформації про УНС у нас відбувалися радіоаудії, організування яких я займалася. Таких було 8 в 1951 і 6 в 1952 році.

У звітному часі відбулося десять Окружних Зборів. Ці збори не тільки давали перегляд проробленої праці, але й виділяли різні організаційні проблеми, які були предметом дискусій на Річних Зборах. Мене запрошено відітати такі Відділи: 239, 105 два рази і 268. В 1951 році у Філадельфії створився новий Відділ ч. 479, якого усталення і вибір уряду я перевела та подала аказівки секретареві для ведення книг і діловодства.

На доручення Езекутивки я заступала і скликала привіт від УНС в 1952 р. в червні на Конвенції Прав. Ліги Молоді, в жовтні на З'їзді Співки Української Молоді Америки і на відкритті Дому ЗУАДК, а в листопаді 1953 р. — на посвяченні Дому СУА.

У вересні 1951 р. я промовляла на 35-літній ювілей 83-го Відділу; тоді був прийнятий д-р Л. Мишта. 1953 р. в вересні я була на 35-літній Ювілей 168-го Відділу, де був також п. Р. Слободян, а в грудні того ж року була на 50-літній ювілей 45 Відділу. На цьому святі були прийняті п. Д. Галичина і Р. Слободян.

Я була в постійному контакті з Гол. Канцелярією і лстовно або телефонічно засягала порад у справах, які вимагали негайного поладження.

Я держала зв'язок з місцевими секретарями; ми сходились часто на наради, і тут я можу тільки ствердити добре відношення і кооперацію всіх урядників як місцевих, так з цілої округи.

Я брала участь у трьох Річних засіданнях, і думаю, що сповняла обов'язки гол. радної згідно з статутом і наказом моєї совісті.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ АННІ ВАСИЛЬОВСЬКОЇ

Mr. Chairman and Delegates:

I want to take this opportunity to express my extreme gratitude to the delegates of the 22nd U.N.A. Convention, who elected me to the office of Supreme Advisor.

At all times I abided by the rules and regulations of the Ukrainian National Association and tried to fulfill all obligations placed upon me.

For the past three years I have attended the yearly meetings of the Supreme Assembly and submitted reports of my activities during the previous years, which no doubt you read in our publication, the Svoboda.

However, I do want to inform you that the Ukrainian National Association received much publicity in Chicago during the past four years, and whenever occasion presented itself the U.N.A. was always represented.

I took every advantage to get as many members into the U.N.A. as possible and explained to them the benefits that could be derived, and what we have achieved culturally, politically and fraternally as an organization.

Whenever Mr. Halychyn or Mr. Herman gave me an assignment concerning the U.N.A., I tried to perform my duty to the satisfaction of all concerned.

We promoted many U.N.A. activities in Chicago, where I worked on committees such as Malanka, the traditional Ukrainian New Year's Eve Dance, and the American New Year's Eve Ball.

Each year the U.N.A. Branches together with the Directors of the Soyuz Home, The Ukrainian American Civic Center, sponsor the „U.N.A. Day“ which gives an opportunity for all U.N.A. members and friends to meet. At this time we choose our U.N.A. Queen. This truly is a great spectacle. In preparation of this coronation program, I devoted considerable time and effort. A festival such as the „U.N.A. Day“ helps us fraternally and financially.

For several years in our Soyuz Home we clothed, fed and housed many newcomers. Now in this home our Ukrainians meet to discuss not only the U.N.A. activities but also Ukrainian and American politics. Here, I assisted in helping to make the 10th Anniversary of our Soyuz Home, the Ukrainian American Civic Center, a success. This event was celebrated with a banquet held December 6th, 1953, where Mr. Dmytro Halychyn, our president, was guest speaker. Almost all the Chicago organizations were present at this occasion.

The Chicago District Committee composed of officers of all U.N.A. Branches of Chicago and Vicinity, sponsored a Youth Rally in Pilsen Park, on May 31, 1952, where I helped in the arrangements to bring our U.N.A. Youth together. Also, on December 7th, 1953, I helped at the U.N.A. membership dance which was held at the Ukrainian American Civic Center.

I attended the following meetings:

1. Director's Meetings of the Ukrainian American Civic Center where the various U.N.A. Branches are represented.

2. The Executive Meetings of the District Committee of Chicago where I am Treasurer.

3. The organizational meetings of all U.N.A. Branches where Mr. Dmytro Halychyn presided.

As Supreme Advisor of the U.N.A. I was invited to all social affairs given by our many U.N.A. Branches in Chicago. I also attended various jubilees, church banquets, memorial and commemorative programs. Whenever called upon, I assisted the secretaries in their various fraternal problems.

Not only was I active in the U.N.A. Branches but also in organizations where the U.N.A. would benefit. I was treasurer and on the committee that sponsored the Ukrainian Day in Riverview Park; the proceeds of this public affair were given to the Ukrainian Congress Committee.

In American politics I am connected with the Republican Party where I try to bring forth the Ukrainian name and its organizations, its culture and history to the public's attention.

From this report you will observe that I have been very active during my four years as Supreme Advisor.

Anna Wasylowsky

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВАСИЛЯ ГУЗАРА

At this time, I want to take this opportunity to thank the delegates of the last convention at Cleveland, Ohio, and the entire membership of the Ukrainian National Association whom they represented, for the confidence they placed in me by electing me to the office of Supreme Advisor.

In assuming my duties on the Advisory Board, I felt my first responsibility to my own city and branch. The local members of the UNA complained about the lateness of the Svoboda. On July 21, 1951, I visited the Rochester Post Office and related my problem to Mr. McGuire, Superintendent of Mails. On July 29th I received a letter from the Postmaster of Rochester, Donald Dailey, explaining the situation. This matter was cleared up.

During the Summer of 1951, I visited many picnics and social affairs held by the local branches. Labor Day weekend, I attended the Ukrainian Youth's League Convention in New York City.

On October 22, 1950, at the invitation of Branch 39 of Syracuse, N. Y., I attended their 50th Anniversary celebration of the organization where I spoke in English, and the editor of the Svoboda, Dr. Luke Myshuha, spoke in Ukrainian. At this time I contacted the officers of various UNA branches in Rochester about increasing their membership. Thus far we have everyone becoming membership conscious and alert to the increased activity. I feel that we are taking one step forward in making the UNA in Rochester a working and thriving force.

local branches for the 60th Anniversary of the Ukrainian National Association. Concert was held April 3, 1953; Mr. D. Halychyn was guest speaker. Also suggested that the Nicholas Muraszko Memorial Bowling Tournament be carried on and the date was set for April 3, 1954, at 1:00 PM. Again I was chosen to be Chairman of the tournament. Michael Melnyk was also picked for Secretary. This year we plan to contact more teams in the surrounding towns. With the help of the local branches, the tournament turned out to be a big success. I hope that at some future date the UNA can hold a national tournament for its members. I know that it could benefit its members, as I have had the experience in the past years. I believe we must have more direct contact with the average American-born Ukrainians. We can see how many of our Ukrainian youth are now participating in different sports throughout the country.

Additional activities on my part in behalf of the UNA included attendance at then all leading youth gatherings, such as rallies and Congresses at which I stressed the advantage of our youth belonging to the Ukrainian National Association.

I attended all yearly meetings of the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association, where I advised to the best of my ability.

In closing I wish to thank my associates on the Supreme Assembly, together with the Executive Board, for the cooperation and the considerations they all gave me. To the local branch officers, I also wish to extend sincere thanks for the time and effort they spent in the interest of the Ukrainian National Association. I am happy to say that I enjoyed my work for the past four years and very proud to be a member of the finest Ukrainian fraternal organization in the world. Long live the UNA.

William B. Husnar

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ“ Д-РА ЛУКИ МИШУТИ

I.

За українське ім'я в Америці

У тому самому дні, коли почала радіти у Вашингтоні Ювілейна Конвенція УНСоюзу, себто 31 травня ч. р., появилася в „Нью Йорк Таймс“ стаття п. з. „Ukrainian Anniversary“. Це не була стаття про 60-літню річницю УНСоюзу чи „Свободи“. Ні, це був коментар на 300-літню „возз'єднання“ України з Москвою. „Нью Йорк Таймс“ глузує з кремлівських урочистостей і пише, що неможливо повірити, щоб українці раділи, згадуючи історію 300-літнього гноблення України. Підкреслюючи кремлівське фальшування історії, „Н. Н. Таймс“ стверджує, що сьогоднішня дійсність така: „Ісусу кремлівське гноблення і русифікація України“, а як багато виперіла Україна, про це знає найкраще Хрущов. Тому й не дивно, що український націоналізм далі росте в Україні. Про те, що „Н. Н. Таймс“ написав тепер про повнозвання України та її змагання до волі, „Свобода“ писала на цій землі уже тому 60 років. „Свобода“ старалася довгими десятиками років переконувати також і „Н. Н. Таймс“, щоб не живив бодай назви „Little Russia“, яка є для українського народу синонімом національного повнозвання і московського грабежу, в тому ж і грабежу рідної назви. Та „Н. Н. Таймс“, як і другі, можливо, й досі писали б про „Малоросію“ та українську мову як „діалект“, який не має права, як проляла український наріч в останніх десятиліттях у боротьбі за своє ім'я і волю, а теж, який не було й праці американських українців, а в першу чергу УНСоюзу та „Свободи“, які своїми англійськими виданнями ширили правдиві відомості про Україну.

Всукраїнський і поступовий рух

В минулому конвенційному періоді довелося нам святкувати два 60-річчя: „Свободи“ та УНСоюзу. Це ті „два кроки вперед“, про які писала „Свобода“ тому 60 років, який треба зазначувати, що наш наріч в Америці не загинув, а „воскрес із мертвих“, як про це писали перші наші священники-півонери. Тим півонерам ми навіки вдячні за ідейний, всукраїнський і поступовий дух, який вони вносили в „Свободу“ вже тому 60 років, та за їхні закони до політичної та релігійної толерантності, без яких неможливо об'єднання нашого народу. Сьогодні „Свобода“ має 61 рік. Важливіше від її віку є одне те, що вона весь час твердо стояла на національному ґрунті й не відступала від благородних принципів своїх основоположників, за що доводилося їй переживати не одну гірку хвилину. Але про це не будемо говорити, бо сьогодні день ювілею-радість. До того ж терпіти за ідейну роботу — явище природне. Сьогодні можемо тільки дякувати Всевисшньому, що не зважаючи на наші неможливості, благословлюючи наші труди, і просити Його, щоб дав нам ясний розум і чисте серце, щоб ми могли набути добро закріпити і це більше придбати, ідучи давнім шляхом ідейності, жертвенності, посвяти і поступу.

Ми, члени УНСоюзу, радімо, що наша „Свобода“ зайняла почесне місце не тільки в історії американських українців, але й в історії українського народу взагалі. Це місце припало „Свободі“ не так тому, що вона вдержалася при існуванні найдовше з усіх українських газет в Україні й поза нею, а в першу чергу за те, що вона весь час вірно служила найвищим ідеалам українського народу та старалася на різні способи передавати ті ідеали до відома американського народу і його влади. Подібну роботу виконують УНСоюз і „Свобода“ теж і на цій Конвенції, включно з нашою, під кожним оглядом цікавою, конференцією у департаменті стейту. Цю працю будемо продовжувати. Тому теж поліпшення та поширення „Свободи“ повинно бути одним із найважливіших завдань цієї Конвенції. Знаючи минуле в Америці, не так важко добувати наше майбутнє.

Наше майбутнє

Це правда, „Свобода“ має сьогодні більше передплатників і читачів, ніж який інший український часопис. Проте це слаба потічка, зокрема, коли задуматися, скільки буде тих передплатників та читачів вже за 15 чи 20 років. Це відноситься, як до „Свободи“, так і до „Ukrainian Weekly“. Вже сама смерть забирає „Свободі“ кожного дня кілька читачів, а нові не прибувають, бо в УНСоюзі масно тепер багато таких членів, що „Свободу“ не мають, хоч повинні б мати. Як такий стан буде продовжуватися, то за 20 років не буде „Свободи“ як щоденника, а якраз тоді буде її тут треба ще більше, як сьогодні, коли думати про ідейний, український дух у нашому житті. Застановившись над тим уже на цій конвенції. Не залишились тих наряд без твердих постанов шось у цій справі зробити, і то теж на місцях, по відділах, серед своїх друзів та знайомих, як зі старої й нової іміграції, так і серед тих родичів. Не підрізуємо своєю байдужістю завчасу те дерево, соками якого жили цілі покоління та яке ще здорове й сильне.

Пам'ятаймо, що „Свобода“ перша почала на цій землі збирати документи розсіяних і безпорадних наших людей, виваючи їх з московських та мадронських рук, себто таких, що були проти українського імені й проти України. „Свобода“ була тут в ідейному та загальнонаціональному розумінні першим і найсильнішим чинником. Таким є вона й нині. „Свобода“ перша вказала нашому народові в Америці на потребу мати „свою хату“, де була б своя правда і сила і воля. Такою хатою став в Америці тому 60 років Український Народний Союз, призначений — як писала „Свобода“ — для одної „Великої Родини“, де були б тільки „Брат і Сестра“ та де під проводом „Батька“ ми могли б навчатися, як тут розвивати свої сили і собою радіти. Обране Союзом гасло „Влучності сила“ було тільки відомомо давніх моральних традицій українського народу, що ними

Д-р Л. Мишута вголос редакторський звіт.

визначалися від найдавніших часів ті різноманітні добровільні асоціації, артілі чи кооперативи, що їх було так багато в Україні. Союз був виявом нашої вдачі, бо ми, українці, хоч великі індивідуалісти, проте повну силу талану, енергії та посвяти виявляємо щойно в організації, особливо, як вона ідейна. Працею, посватою та жертвами ідеалістів, нхтованих „Свободою“, втримувалося тут у минулому ціле наше життя. Імена тих ідеалістів пропали, їхні гроби забули. Тільки не пропала й ідейна праця. Без ідеалістів не вдержиться довго й теперішнє життя, хоч воно б'ється. Хто ж буде його продовжувати? Де наш ідейний доріст? Свідками з тут роджених, що думали б глибше про наші надбання в Америці та виявляли б загал і посвату для справ, які нам дороги? А як ми їх ще й сьогодні не можемо прислати для тих справ, то чи буде можливо зробити це коли-небудь пізніше?

Це ніякий песимізм, а тільки пересторога, щоб ми ще й нині не забували цього печучого питання тільки фразами про „рятування молоді“, як це у нас уже не раз було. До розв'язки цього питання мусять приложити рук делегати з тут роджених, що їх є понад 100 на цій конвенції.

Служба Америці й Україні

Живемо в такому часі, коли українським іменем можна тільки гордитися. Допомогати розумінню ваги української справи є нині лобною службою Америці, і про це немає сумніву також і в колах, політичні потягнення яких зважають на долі світу. Ніхто ж уже не квестує, що Москва є найбільшим ворогом не тільки України, але й Америки. Дебатуєють радше над тим, хто є справжнім приятелем Америки. Ми знов писали й пишемо в „Свободі“ та „Юкреніє Вікні“, що український наріч був і є з тим приятелем. На ту саме тему містимо багато цікавого матеріалу і просимо тут роджених, між якими є вже й наукові сили та різного роду професіоналісти, щоб усе це було використане в американській пресі на місцях, у письмах до президента чи департаменту стейту, або до сенаторів і конгресменів. Це ж допоможе не тільки українській визвольній справі, але в рідній мірі теж і допоможе Америці, щоб вона краще могла визнатися у докладному питанні, що то є „Росія“ і хто в ній ворог Америки, а хто її приятель. Для прикладу, яка добра тепер нагода користуватися теж і неукраїнськими матеріалами, може послужити те число тижневого журналу „The New Leader“ (May 31, 1954), в якому є окремі додаток про „Булт у Ворткут“ (The Vorkuta Uprising, by Dr. Joseph Scholmer). Це мова про страйк, який відбувся в 1953 році в советському концтаборі в Ворткуті, де між каторжанами були 37 національностей. Половину з тих каторжан творили українці „з України під Польщею“, себто „з Галичини“, як пише автор. Були в таборі також і росіяни. Замітте, що всі національні групи творили один фронт, а росіяни — другий. Росіяни були майже всі соціалісти, наставили проти капіталізму і проти Америки, а національні групи були вразно проамериканські й думали тільки за свободу, покладаючи всю надію на Америку, що допоможе їм у їхній визвольній „мачиняж“. Очевидно, оповіс, як страйкарі замкнулися в бараках і на промову ген. Дерев'янка, щоб піддалися, відповіли: „Чому не стрілять? Краще згинуть, як далі тут терпіти!“ Генерал дав наказ до штурму, а українці, пише цей чужинець — лікар почали співати пісні волі. Розпалили брами і загрозотили машинною крією. Впало 64 трупи, а решта були смертельно ранені...

Так гине українська молодь під Советами і тепер, вірна високим ідеалам волі, дорити українському і американському народам. Усім нам треба брати від неї приклад, теж і колом, що живе на вільній американській землі, зокрема тією, що є в рядках УНСоюзу. Як не робимо шось інше, то бодай щирим іскрою про такі речі — для взаємного добра обох країн, Америки і України.

„Американський спосіб життя“

Як поглянути на перше число „Свободи“ і порівняти його з будь-яким теперішнім числом, то впаде в очі велика різниця. Нема, однак, ніякої зміни в одному: в любові до свого, до свого народу; нема зміни в відчуженні його неволі й в бажанні допомогти йому визволитися з неволі. Зрозуміло, що нині є вже в „Свободі“ глибше знання нашого місця в Америці. Ми вже знаємо американський спосіб життя і думання. Тому тепер легше і нам тут жити і легше боронити українську справу, чи поширювати знання про Україну. Проте вчитися треба далі, бо американський наріч не стоїть на місці, а постійно йде вперед. Це й причина, чому ми в багатьох статтях старалися обговорювати „American Way of Life“, бо якраз завдяки цьому „американському способу життя“ можуть на цій землі гармонійно жити люди різних етнічних походжень, традицій, політичних переконань та релігій, і ми з ними. Усіх їх тісно зв'язують — ідеали волі та рівності. Американський спосіб життя визнає, що в основі правдивої демократії є — „good sportmanship“, у відношенні не тільки однієї людини до другої, але й організації, громади чи нації. Зокрема спортсменський дух повинен бути і в політиці, бо політика у справжньому американському розумінні — це „The great American game“ і то така гра, яка — в протиставленні до тоталітаризму — не тільки визнає, але й охороняє опозицію, як кочечко потрібну в демократії, а програу вважає почесною. Як в демократії нема „a good loser“ і „a graceful winner“, то вона не є правдивою демократією. Дискусія і компроміс є теж кочечки в політиці й це теж належить до американського способу життя.

Принципи, яких ми придержувалися

Редуючи „Свободу“, ми старалися пристосовуватися до принципів, яких придержувалися серйозна американська преса, що дбає не тільки про бізнес, але й про моральний престиж. В останніх десятиліттях дуже зросла в Америці відповідальність за зміст друкованого слова, за об'єктивність інформації і відмежування новин від редакційних коментарів. Лестер Маркел, неліній редактор „Нью Йорк Таймсу“, прохляючи недавно до редакторів шкільних газет, заявив, що багато американських газет неможливо читати, бо вони полюбляють на сенсаційність і те, що може забавити читачів, а не на те, що саме сумління казало б ставити на першому місці заради добра загальної справи, а в тому і самих читачів. Хто винен, говорив Маркел, що така преса існує? Читачі, відповідає він, які ласі на розводів процеси, криміналістику,

чи такі партійні політичні порахунки, що приносять не раз нечесті цілі нації. Не буде таких читачів, не буде й таких газет. Тоді теж не буде й такого скандалу, який виявився недовіра перевірка, переведена Інтернешнел Прес Інститутом, що 50% людей, які читають газети, не знають ні про найбільш актуальні світові події, ні імен навіть найважливіших політичних діячів у світі.

Також не можна жити тільки тільки старовиною і старими поняттями, пише професор Колумбійського Університету, Генрі Стіл Комманджер, критикуючи американських „ортодоксальних, професійних патріотів“, що в кожному новому підході до справи добачають катастрофу. Треба вірити, пише проф. Комманджер, в „американського генія“, який вже не раз дав доказ, що зміє дати собі раду, з різними національними, культурними та релігійними різницями і призначити кожній з тих проблем належне місце, без шкоди для цілості. Ми українці, пишемо в „Свободі“ не гірше від старих американців. Теж і ми можемо собі дати раду з різними скоплектованими явищами у нашому житті і то самі, послугуючись доброю волею і своїм власним розумом та тактом.

„Суперпатріоти“, що вважають себе цензорами усіх проявів нашого життя, писав минулого тижня д-р Чарльз В. Мейо, є загрозою американській свободі. Д-р Мейо, славний лікар з Рачестера у Мінеаполісі, який виявив в Об'єднаних Націях комуністичну брехню про бактеріологічну війну в Кореї, стверджує, що комунізм є безсумнівно найбільшою небезпечкою, яка загрожує Америці та вільному світові. Проте, пише він, не забуваймо, що небезпечні є також і „суперпатріоти“, які вважають себе єдиною непомильною і вуюють проти своїх противників, дійсних чи здогаданих, припущеннями і наклепами, а не переконаними фактами.

Коли Лінкольна хотіли вилучити з однієї гурт і зв'язати з ним, погрожуючи йому голосами при виборах, він відповів, що рішуче не дасть себе в'язати „ніякою людиною, клякою чи гуртом“, але як відстанеться до влади, то буде користуватися розумом, чеснотою, працею і талантами усіх, до якої партії, фракції чи гурту хто не належав би.

Ці приклади допоможуть Шановному Зборові розуміти відношення „Свободи“ до деяких наших справ і груп. Теж не все, що друкувалося в „Свободі“, відповідає переконанням цілої редакції, чи одного або другого редактора. У видрукуванні звітів „Свободи“ є призначення кількох сот осіб, які надсилали нам статті впровадженні чотирьох років. Усі вони не були однієї думки в усіх справах. Але при їх допомозі ми наш загал краще розібрали важливі проблеми, а нам, редакції, легше було прийти до якогось висновку, опертого на фактах і добрих аргументах. Таким чином ми були в „Свободі“ постійно в контакті з дуже широкими колами нашого громадянства, що теж важливе. З нами не раз бувало ітак, як с у проголошеному свого часу в пресі „Редаторський Вірлур“ Рой В. Говарда, власника багатьох газет. Відповідаючи на поставлений йому прилюдно запит, чому він містить у своїх газетах „прокомуністичну колумну“ пані Елінора Рузвельт, він відповів, що чейже усім відоме його негативне ставлення до комунізму та до комуністів. В демократії, відповідає Говард, мусять бути різні думки, теж і собі противні. А про пані Рузвельт він думав так: „Ці філософії, як іде про мене, нічого не варта. Але я маю ширшу пошану до її гуманітарності та її глибокого патріотизму, хоч не погоджуюся з усіми її методами, яких вона вживає при ширенні своїх ідей“.

За 61 рік „Свобода“ навчилася не одного. З тієї науки найважливіше таке: не дати себе нікому тероризувати і втагувати, з тієї ж іншої причини, в церковно-релігійні спори чи порухунки, ні в групо-політичну боротьбу. Досвід, за який доводилося нам тут не раз гірко платити, навчає нас пізнавати, що саме нам найбільше шкодить і що підтримує нашу силу. Той самий досвід навчає нас, як і чим нас тут об'єднувати та якими способами ще найкраще допомагати українській справі, себто визвольній „мачиняж“ українського народу. В „Свободі“ користаємо з цього досвіду і перебіраємо з американської поведінки та з американського способу думання те, що — на нашу думку — було б добре засвоїти усім українцям, бо воно розумне, благородне й поступове.

Кінчило ці загальні заваги тим, що ми свідомі, що хоч „Свобода“ зробила багато доброго для нашого народу в Америці, як і для української справи, вона могла б куди більше зробити, якби мала змогу побільшити свій обсяг та розпустити свої крила на всю ширину і довжину. Допоможіть їй хоч тепер це зробити, бо шось ліпшого, ідейнішого, тривалішого та впливовішого уже на цій землі не збудуємо!

II

Кожна конвенція Українського Народного Союзу, що замикає старий і відкриває новий чотирьохрічний період існування і праці цієї народної інституції, є важливою подією не тільки для її членів, але й для всієї нашої американсько-української спільноти. Шось більше, за перебігом і вислідом кожної конвенції з увагою слідкує вся українська спільнота і поза нашою країною, до неї з увагою приглядаються і прислухаються теж наші приятелі, як і наші вороги.

Вся ж така теперішня 23-тя конвенція Українського Народного Союзу має ще й одне значення. Вона бо — ювілейна конвенція, вона відбувається в 60-річчя нашої організації — практично — в 60-річчя зорганізованого українського життя в цій країні та зорганізованого й планового вкладу нашої спільноти в розвиток і розбудову нашої країни, як і головної нашої організованої та планової допомоги українському народові в його змаганні до найвищого ідеалу: волі і державної незалежності та самобутності. В додатку, ця конвенція відбувається в найбільш критичному часі, коли над світом і людством зависло страшне мариво атомової війни.

У таких обставинах звіт Редакції „Свободи“, офіційного органу Українського Народного Союзу та його ідейно-політичного вираження заслуговував би на окрему увагу.

У звітному часі, себто від попередньої конвенції УНСоюзу, що відбулася в травні 1950 р. в Клівленді, отже за останні чотири роки, „Свобода“ мала в минулому році свій 60-річний ювілей. З цього приводу видано ювілейний альманах, у якому зібрано основний матеріал про українську пресу взагалі, а про „Свободу“ зокрема. З цих матеріалів видно виразно, яку почесну роль судилося відіграти цьому органі Українського Народного Союзу не тільки в розвитку американсько-українського життя, але — сьогодні як можемо це твердити — і в історії України. Так старіше, що цей часопис, заснований першими нашими піонерами на цій вільній землі, займає сьогодні почесне місце найстаршої і найбільшої української газети в світі. Це не тільки велика честь для нашої інституції, але це те найбільше об'язок і це більша відповідальність для всіх, що з цією газетою безпосередньо чи посередньо зв'язані. Свідомість цього завжди просвічувала нас у нашій редакційній праці, звіт з якої оце й даємо під оцінку цього великого Збору.

Напрямок „Свободи“

У звітному часі „Свобода“ продовжувала і далі розвивати свій традиційний, національно-демократичний напрям у підході та оцінці всіх проблем. Відповідно до своїх сил і спроможностей вона послідовно здійснювала виписане в її заголовку motto: „Вільна трибуна вільного українського слова на вільній американській землі“. Це, очевидно, не значить, що „Свобода“ друкувала все, що їй хтонебудь написав. Як демократія не означає анархії, себто не означає, що кожний може собі робити, що хоче, не зважаючи на іншого, так і вільна преса трибуна не означає, що в ній можна помішувати й друкувати все, що кому приде на

думку, чи азик. Свобода друкованого чи вголосованого слова мусять бути обмежені широкими рамками етики, моралі і всіх тих високих ідеалів, що лягли в основу нашої християнської цивілізації та нашої демократичної системи. Далі, „Свобода“ є всенародним органом, і тому вона керувалася тільки загальним добром і гляділа на інтереси порядкових груп тієї ж збоку загальнонаціональних інтересів. Немає серед українців політичного напрямку — очевидно за винятком комуністичних зрадників, — немає віровизнання, немає теж жадної успішної верстен, представників яких не могли б були забрати слова в „Свободі“ в рамках тих етично-моральних засад та під кутом всенародних інтересів. Якщо ж можна було колинебудь говорити про український загальнонаціональний часопис, то ним напевно була „Свобода“ теж і в звітному часі. Найбільша американська газета, що розпоряджає мільйонами фондів та має прямо необмежені можливості, має десятки а то й сотні сторінок друку в одному числі, має найбільшу кількість, бо 2,000 співробітників і кореспондентів. Тим часом, чотиристоріковка „Свобода“, з мінімальними на американськ відносини фінансовими засобами, може почиватися, що в звітному часі її сторінок забирали голос в найрізноманітніших справах приблизно 500 осіб, усіх можливих походжень та напрямків. Імена бодай частини тих наших громадян, що дали свій вклад і допомагали „Свободі“ здійснювати її велике завдання в розвитку нашої думки і нашої культури, говорять в цьому відношенні найбільш переконливою мовою. Наведемо їх в позачасовому порядку:

Іжк. Д. Андрієвський, д-р М. Андрусак, П. Акбер, Ю. Артюшенко.

О. Бабіт, М. Бабіт, пок. д-р Ст. Баран, Марія Вацни-ська-Донцова, Л. Вацниський, В. Вацниський, Т. Вац-Войчук, Волод. Бакад, Волод. Барагура, І. Баранюк, В. Барка, д-р І. Берест, Вол. Везушко, І. Білоус, Р. Вілнський, пок. Вол. Блавацький, Філіппа Вороніч, Іжк. О. Бойдуник, Вол. Вороняк, о. А. Ворса, Б. Берест-Ковалів, д-р Д. Бучи-ський, мгр. Вол. Бучацький, М. Букоємський, о. В. Булаха, М. Бутювич.

С. Василенко, проф. М. Величківський, М. Ветухів, Ю. О. Вербан, О. Верхівський, І. Верб'яний, д-р Волковський, А. Вусек, Б. Винар, З. Віницький, д-р Ст. Вітницький, проф. В. Вітницький, І. Варчак, полк. А. Валійський.

Д. Галичани, д-р Ст. Галамай, М. Галія, Ю. Гарасин, Я. Гайдав, В. Гірий, Ольга Гец, Ст. Гаюк, Г. Герман, от. Н. Гіряк, Я. Гіряк, Волод. Гіряк, Я. Гізідовський, І. Голубович, Са. Гордійський, Г. Гордійський, І. Гордік, В. Голубовський, проф. Д. Горнякiewicz, Олена Горс, О. Граб, Я. Гриневич, Р. Гуглевич, Доя Гуменна, проф. В. Грудия, І. Гаденко, д-р В. Галам, І. Генгалю, Я. Герус, С. Го-лаш, А. Гулзовський.

Л. Добраєвський, М. Дем'ячук, В. Давискіба, Я. Дя-чук, М. Діленко, д-р Дмоховський, В. Дмитриш, Р. Доль-ницький, М. Дольницький, проф. В. Доманицький, О. Домб-ровський, З. Дончук, Віра Дорожницька, проф. Волод. До-рошенко, Р. Дубляниця, М. Дудя, Федір Дудюк, Са. Драго-манов, Л. Дражевський, Ю. Диянич, Ольга Джуль, пок. І. Дубиньць, В. Дубиняк.

Я. Ємеч, С. Єрешковський, полк. С. Єфремів, О. Залеський, В. Запаринюк, д-р А. Зарпінний, Яр. За-ремба, Р. Завадович, І. Завалкут, П. Зіліський, І. Зінич, П. Зубрицький.

Ст. Жежерський, Олександр Животко, А. Жуковский, Галина Журба.

Людмила Івченко, М. Качмар, В. Качмар, Волод. Каліна, Т. Калитовсь-кий, В. Карагош, В. Карас, Т. Касяня, О. Король, І. Кер-ницький, А. Кітчик, В. Кіпа, В. Кіряк, С. Кізяня, В. Ка-зиміра, д-р К. Кисельський, М. Клепдор, д-р Р. Климчак, В. Кішич, С. Кошбалла, Р. Коцик, М. Козольський, П. Ко-лосік, І. Колосів, Л. Колотунюк, О. Колотунюк, П. Колос-кий, О. Копач, В. Косар, Ю. Копельський, Са. Копуба, Н. Косаревич-Косаренко, Марія Косович, І. Кестюк, М. Костар-ко, П. Ковалів, І. Коронівський, Фр. В. Коваль, Е. Козак, Г. Колодій, С. Крук, В. Крашів, Р. Купчицький, д-р М. Кузьмович, Ольга Кузьмович, Р. Кришталівський, В. Кри-ує, Ст. Куропас, М. Курак, В. Кубілович, А. Курдиш, Я. Курдиш, Т. Курпіта, М. Кушніренко, Р. Кухар, О. Куш-пета, Олена Кисельська, Гр. Китаєвський, Ю. Каменецький, І. Курах, М. Качмарська.

Оксана Литвиненко, І. Лесько, І. Лесняк, Р. Левчи-цький, Т. М. Лісневич, А. Лопушняк, Лев Лепкий, С. Лит-виненко, О. Литвиненко, Л. Лозенко, Н. Б. Лучаковський, З. Лукіанович, Л. Лиман, Фр. Липецький, Р. Лісняк, Вол. Лотоцький.

А. Малица, Ол. Мадюрак, І. Манченко, І. Манило, д-р А. Марітчук, В. Маркус, С. Мартюк, Р. Маринювич, П. Ма-тула, Ф. Мельешко, Марія Мельник, А. Мельник, А. Мілья-нович, М. Міноський, проф. І. Мірчук, П. Р. Мюрок, О. Мороз, Б. Музика, В. Михайлович, Д. Миколенко, О. Микитюк, А. Микитюк, Г. МIRONENKO, М. МIRONENKO, В. Мудрий, Р. Набережний, С. Наріжний, д-р В. Небулук, В. Т. Несторович, І. Норка, О. Новицький, О. Нічка, д-р І. Німчук.

П. Оларченко, М. Очерет, Клявдія Олєсницька, мгр О. Олєсницький, І. Олєсницький, В. Омельченко, проф. Є. Онянський, А. Орел, Н. Орловський, О. Оршківський, А. Осад-ча, В. Остенко, М. Островерха, Марія Оларченко, О. Ов-сянчик, д-р Р. Оєнчук.

Я. Падох, Марія Пастернакова, Ірина Пааліковська, І. Поритко, О. Пацкань, Р. Пачовський, М. П'єтель, д-р К. Павлівський, д-р С. Парфанович, О. Павлія, І. Пелех, С. Петрів, Р. Петріна, В. Петрів, В. Петрівський, Р. Пілько, П. Полікарпенко, д-р В. Помірко, М. Помедлок, о. Петро Полятишин, Ірина Пошвайло, І. Позанюк, д-р М. Прокоп, М. Приходько, В. Приходько, Р. Пристай.

А. Радванський, М. Радия, В. Радикевич, Р. Жакман-ний, Р. Раковський, О. Рань, пок. В. Ратич-Олена Реше-тило, Л. Рейнарович, П. Рогатинський, д-р С. Роскоха, М. Рошак, І. Розіт, Л. Руданський, д-р А. Рудницький, Улас Самчук, С. Самійленко, П. Самійленко, Ф. Сага-йчак, о. Д. Савка, проф. Р. Савицький, проф. Р. Смаль-Сто-цький, І. Соневицький, В. Савицький, В. Сав'єйко, М. Селе-по, В. Семчишин, М. Семків, проф. В. Січинський, д-р М. Сім'яньський, Ір. Славутич, І. Смолий, К. Сморський, Р. Сло-дзя, М. Сокил, д-р Р. Социньський, Д. Солдові, В. Солук, І. Станкевич, С. Старів, І. Станевич, М. Степаненко, З. Сте-фанів, Р. Степанович, Ю. Степовий, д-р П. Стецюк, О. Стр-очекський, І. Світ, Марія Струтинська, В. Сушич, В. Сушко, Г. Сидоренко, І. Савицька.

П. Талан, А. Танін, О. Тарнавський, О. Татомір, д-р М. Терлецький, Галина Терлецькова-Лайска, М. Тонія, В. Третьяковський, А. Третьяковський, Марія Туркало, Іжк. Ю. Туркало, пок. Ю. Тищенко-Сірий.

П. Феденко, В. Федаків, І. Хамуляк, Е. Хомутяк, о. Ст. Хабурський, Леся Хра-тивя.

В. Цимбалістий, В. Чапленко, проф. М. Чубатий, А. Чернецький.

Л. Шандорський, М. Шарю, Я. Шав'як, П. Шату, М. Шлемкевич, кап. Са. Шрамченко, В. Шугаский, Я. Шу-медла, М. Шустакевич, І. Шварц, Роза Шуль, М. Шербина, Н. Шербина, А. Шляхтенко, І. Шумилович-Шуварська.

Проф. А. Яковлів, Л. Ясінчук, П. Ямняк.

Як загалом, не тільки зв'язу з нашої редакційної кар-тотеки частина тих авторів, що впровадженні звітного часу до-помагали Редакції „Свободи“ розбудувати та розвивати українську думку, український світлоді. Тих співробітників було багато більше, а коли б біля кожного з них подати бодай коротку біографію, то це й була б чи не найкраща ха-рактеристика „Свободи“.

(Продовження буде).